



Lika barn leka bäst?

Spelares och föräldrars upplevelser av
nivågruppering inom ungdomsishockey

Anna Efverström

GYMNASTIK- OCH IDROTTSHÖGSKOLAN
Examensarbete 02:2008
Idrott III Vetenskapsteori och forskningsmetodik
Handledare: Ingemar Wedman

Sammanfattning

Syfte

Säsongen 04/05 infördes en ny organisation inom två ungdomsserier i Gästriklands Ishockeyförbund. Denna organisation innebar att spelarna, utifrån bedömd utvecklingsnivå, placerades i nivågrupperade lag vilka spelade sina matcher i separata serier. Syftet med denna studie är att klarlägga hur denna nivågrupperade idrottsverksamhet upplevdes av spelare och föräldrar i Valbo AIFs pojkar födda -92. Avsikten är också att belysa vilka konsekvenserna av nivågrupperad idrottsverksamhet kan vara.

Metod

Enkätundersökningar genomfördes med 31 av 32 spelare och 17 av 32 föräldrar efter den första säsongen med nivågrupperad verksamhet. Efter den andra säsongen deltog 25 av 28 spelare samt 13 av 28 föräldrar i undersökningen. Bakgrundsinformation erhöles genom intervju med en ledare i föreningen.

Resultat

De flesta spelare är nöjda med den nivågrupperade lagindelningen och vad den inneburit. Dock finns en skillnad mellan de nivågrupperade lagen. Spelare som varit placerade i det lag som nivåmässigt ligger högre är mer nöjda med lagindelningen, tycker i högre utsträckning att de fått spela med jämbördiga och vara med sina kamrater än spelare i laget på den lägre nivån. Den förstnämnda gruppen värderar också den egna kompetensen högre efter den första säsongen. Dock utjämnas skillnaderna i värderad kompetens efter den andra säsongen med nivågrupperad verksamhet. Föräldrarnas åsikter stämmer väl överens med spelarnas.

Slutsats

Resultaten tyder på det finns en något större chans att spelare i laget på den högre nivån jämfört med spelare i laget på den lägre nivån - genom upplevelse av socialt stöd, hög värdering av den egna kompetensen och ökad självkänsla - anser idrottsverksamheten rolig och blir motiverade att fortsätta med sitt idrottande. En tendens till utjämning av de olika gruppernas upplevelse av den egna kompetensen efter två år med nivågrupperad verksamhet kan tyda på att nivågruppering kan ha positiva konsekvenser även för den nivåmässigt lägre gruppen på längre sikt.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1 Inledning.....	2
1.1 Bakgrund	2
1.1.1 Målsättningar för barn- och ungdomsidrott	2
1.1.2 Målsättningar och motiv för individen.....	3
1.1.3 Orsaker till avhopp från idrotten	9
1.1.4 Utveckling av prestationsförmåga.....	10
1.1.5 Gruppering och organisering av pedagogisk verksamhet	11
1.1.6 Nivågruppering inom Gästrikland Ishockeyförbund.....	15
1.2 Frågeställningar	16
2 Metod	17
2.1 Urval.....	17
2.2 Datainsamlingsmetod	18
2.2.1 Enkäter	18
2.2.2 Kontakter med lagledare	19
2.3 Procedur	19
2.4 Tillförlitlighet	19
2.4.1 Reliabilitet	19
2.4.2 Validitet.....	20
2.4.3 Generaliserbarhet	20
3 Resultat.....	21
3.1 Införandet av den nivågrupperade organisationen	21
3.2 Uppfattningar om nivåindelningen	21
3.3 Uppfattningar om utvecklingsnivå.....	23
3.4 Uppfattningar om relationer	24
3.5 Uppfattningar om kompetens	25
3.6 Motivationsfaktorer	26
3.7 Utvärdering efter två år med nivågrupperad verksamhet.....	32
3.8 Fortsatt idrottande	33
3.9 Sammanfattning	34
4 Diskussion	35
4.1 Uppfattningar om nivågrupperad idrottsverksamhet.....	35
4.1.1 Den sociala acceptansen och det sociala stödet	36
4.1.2 Den upplevda kompetensen	37
4.1.3 Självkänsla	39
4.2 Konsekvenser av nivågrupperad idrottsverksamhet.....	39
4.3 Metoddiskussion.....	41
4.4 Avslutande kommentarer	41
Käll- och litteraturlista.....	43
Bilaga 1	45
Bilaga 2	47
Bilaga 3	49
Bilaga 4	52
Bilaga 5	54
Bilaga 6	55

1 Inledning

Inför ishockeysäsongen 2004/2005 genomfördes i Gästriklands ishockeydistrikt en uppdelning av spelartrupperna inom grupperna pojkar under 13 år (U 13) och pojkar under 14 år (U 14) baserad på bedömd utvecklingsnivå. Det skapades två separata serier i varje åldersgrupp med syftet att gynna alla spelare och behålla alla inom ishockeyn så länge som möjligt.¹ Tidigare hade dessa spelare också varit uppdelade i två lag men dessa var hopsatta så att lagen skulle vara jämna. Då jag är förälder till en av spelarna som då ingick i Valbo AIFs ishockeylag U13 och arbetar med idrottsutbildningar på Högskolan i Gävle samt har intresse för idrottspedagogiska frågor var detta ett intressant tillfälle att studera hur denna nivågruppering inom idrotten upplevdes av spelare och också deras föräldrar.

Är det positivt eller negativt med nivågrupperingar inom idrotten? För vem? Hur upplevs det av en 12-13-åring att bli bedömd och placerad i ett ”bättre” eller ”sämre” lag? Hur ska barn- och ungdomsidrott vara utformad för att behålla så många som möjligt så länge som möjligt? Detta var några av alla frågor som väcktes hos mig i samband med denna nyordning.

Till att börja med ges en bakgrund som tar upp målsättningar inom idrotten, barns och ungdomars självkänsla, motivation och prestationsförmåga samt risker och möjligheter med nivågruppering. Därefter belyses hur spelare och föräldrar upplevde den första och andra säsongen med nivåindelade grupper. Avslutningsvis diskuteras vilka konsekvenserna kan vara av nivågruppering inom idrott.

1.1 Bakgrund

1.1.1 Målsättningar för barn- och ungdomsidrott

Målen med idrottslig verksamhet kan vara av olika slag. För individen kan det exempelvis röra sig om att uppnå bättre hälsa, att prestera eller att få skiftande typer av upplevelser. Inom den, i Riksidrottsförbundet, organiserade idrottsrörelsen finns uttalade mål i idéprogrammet *Idrotten vill* att verksamheten ska utveckla människor positivt såväl fysiskt, psykiskt som socialt och kulturellt.² Där tonas tävling och prestationsinslag ner för barns idrottande upp till

¹ Intervju med lagledare i Valbo AIF 060507

² *Idrotten vill*. Riksidrottsförbundet. (Stockholm, Riksidrottsförbundet, 2005)

12 års ålder, för att därefter successivt få större utrymme för ungdomar upp till 20 år. När tävlingsverksamhet beskrivs talas om ”seriös elitsatsning under trygga sociala former” och ”långsiktig idrottslig utveckling” som är utformad så att den motverkar utslagning.

I ett dokument för Riksidrottsförbundets verksamhetsinriktning 2006-2007 lyfts fram att breddidrott för barn och ungdomar är en viktig verksamhet.³ Där menar man att ambitionsnivå och krav ökar med ökad ålder, men att det är viktigt att goda förutsättningar ges till ungdomar som inte har ”stort intresse och talang” att ”fortsätta idrotta enbart av lust och glädje”. Dessa och andra måldokument styr specialidrottsförbund och idrottsföreningar och ligger till grund för deras verksamheter.

Dock kan idrottsrörelsens olika målsättningar stå i konflikt med varandra. Exempelvis menar Peterson att föreningsfostran och tävlingsfostran ofta kan vara motsägelsefulla principer.⁴ Föreningsfostran innebär att idrotten, likväl som andra folkrörelser, har som mål att bl.a. främja demokratiska umgängesformer och vänder sig till alla oavsett social, ekonomisk, etnisk, politiskt eller religiös bakgrund. Tävlingsfostran, enligt Peterson, är en grundläggande princip inom idrotten där ”selektering, rangordning och elitisering” är centralt. Fundberg, som studerat pojkfotboll, menar att tävlingsfostran ofta får en mer framträdande roll än föreningsfostran.⁵

1.1.2 Målsättningar och motiv för individen

De flesta torde vara överens om att barn- och ungdomsidrott ska utgå från de unga själva, från deras intresse och ambitioner. Den inre motivationen för att syssla med idrott är därför viktig i sammanhanget.

Enligt Decis och Ryans *Cognitive evaluation theory* ökar människans inre motivation av händelser och aktiviteter som höjer känslan av kompetens⁶. På motsvarande sätt kan händelser och aktiviteter som sänker känslan av kompetens också medföra en minskning av den inre motivationen. En viktig förutsättning för den inre motivationen är dock, enligt teorin, att individen upplever en hög grad av självbestämmande och en känsla av att kunna påverka

³ Riksidrottsförbundets Verksamhetsinriktning 2006-2007. (Stockholm, Riksidrottsförbundet, 2005)

⁴ Tomas Peterson. *En folkrörelse i förfall*. 2002-06-13 (www.alba.nu/Alba4_02/peterson.html, 2006-03-02) s. 7f.

⁵ Jesper Fundberg, *Kom igen, gubbar! Om pojkfotboll och maskuliniteter*. (Stockholm, Carlsson, 2003) s. 195.

⁶ James R Whitehead & Charles B Corbin, “Self-esteem in children and youth: The role of sport and physical education” i *The Physical Self*, red. Kenneth R Fox (Champaign: Human Kinetics, 1997), s. 176.

situationen. Yttre motivation som belöningar eller tvång gör att autonomi minskar och den inre motivationen minskar.⁷

På senare tid har teorin utvecklats och kallas numera *Self-determination theory* (SDT). Deci och Ryan menar att människan har medfödda behov av *autonomi* och *kompetens* men också av *samhörighet*. Dessa behov gör att individen söker och möter de optimala utmaningarna och detta resulterar i en hälsosam utveckling av självet⁸. Behovet av autonomi innebär att människan vill känna att hon eller han handlar utifrån ett fritt val och själv är upphovet till sina handlingar. Kompetensbehovet handlar om en inneboende strävan mot att bemästra situationer allt bättre och att vilja öka sin kompetens på olika områden. Behovet av samhörighet innebär att känna en social samhörighet med sin omgivning, att bry sig om andra och känna att andra bryr sig om en själv.

Dessa tankegångar om kompetensbehov och social samhörighet återfinns hos Weiss, som har studerat vad som motiverar barn och ungdomar till att vara fysiskt aktiva.⁹ Hon beskriver tre huvudmotiv som barn och ungdomar har till att syssla med idrott:

- att få social acceptans och stöd,
- att utveckla och visa fysisk kompetens,
- att uppleva glädje och nöje.

Weiss bygger sitt resonemang kring Harters modell om vad som bestämmer barns och ungdomars självkänsla.¹⁰ Weiss och Ebbeck har tillämpat modellen på området Fysisk aktivitet.¹¹ Enligt denna modell bestäms barns och ungas självkänsla av den upplevda kompetensen och det sociala stödet medan upplevd glädje och det fysiska aktivitetsmönstret blir effekter av självkänslan. Figur 1.

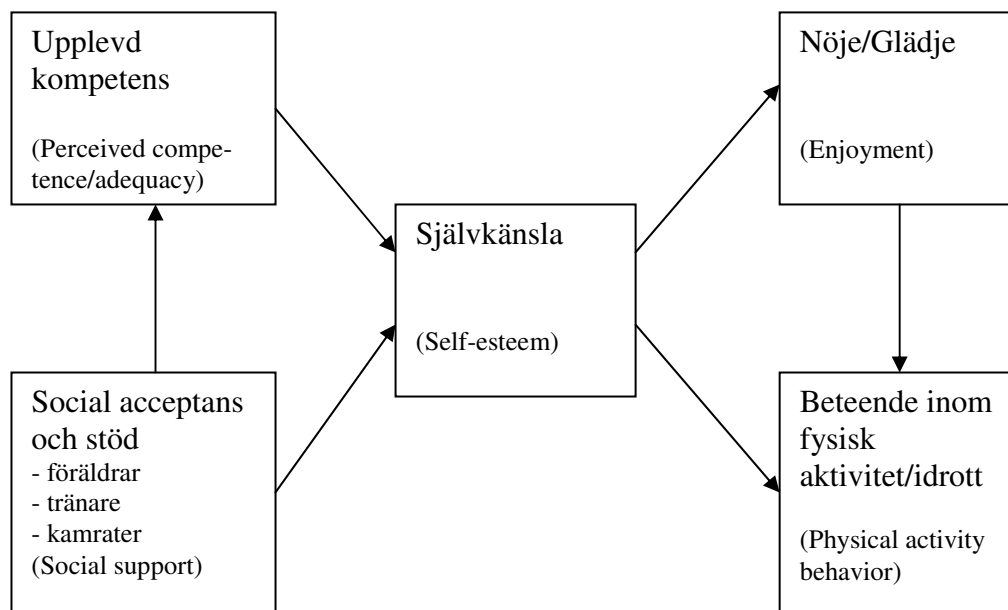
⁷ Ibid.

⁸ Whitehead & Corbin, s 177.

⁹ Maureen R Weiss, "Motivating Kids in Physical Activity". *President's Council on Physical Fitness and Sports. Research Digest*, Series 3, No. 11, Sept. 2000.

¹⁰ Susan Harter, The determinants and mediational of global self-worth in children. I N. Eisenberg (red) *Contemporary topics in developmental psychology* (New York, Wiley, 1987) s 219-242. Se Weiss s 1.

¹¹ Maureen R Weiss & Vicki Ebbeck. Self-esteem and perceptions of competence in youth sport: Theory, research and enhancement strategies. *The encyclopedia of sports medicine, Volume VI: The child and adolescent athlete* (Oxford, Blackwell Science Ltd, 1996), s 364-384.



Figur 1. Maureen R Weiss och Vicki Ebbecks modell för källor till och konsekvenser av barns och ungdomars självkänsla i samband med fysisk aktivitet.¹²

Modellen kommer att användas för att tolka resultaten i denna studie, varför det är intressant att fördjupa sig i modellens olika områden.

Social acceptans och stöd från föräldrar, tränare och kamrater

Weiss menar att föräldrar, tränare och kamrater har stor betydelse för barns uppfattningar om *den upplevda fysiska kompetensen, självkänsla* samt *glädjen av aktiviteten* och dessa utgör i sin tur bestämningsfaktorer för beteendet inom fysisk aktivitet. Det finns bl.a. samband mellan föräldrar som har tilltro till barnets förmåga, stöttar deltagande i fysisk aktivitet, upplever glädje i sitt eget idrottande *och* barn som värderar sin egen förmåga högt, uppvisar mer positiva känslor och högre motivation, mer frekvent och intensivt deltagande i fysisk aktivitet. Intressant att notera är också att barns *intryck* av föräldrarnas uppfattningar har ett större samband med barnens självuppfattning och beteende inom fysisk aktivitet än de uppfattningar som föräldrarna själva uppgav.¹³

Redelius, som har studerat ledare inom barnidrotten, menar att framgång och prestation verkar vara högre värderat än ”glädjefull lek” inom barn- och ungdomsidrott.¹⁴ Ledarna är med och

¹² Ibid.

¹³ J.C. Kimiecik & T.S. Horn, “Parental beliefs and children’s moderate-to-vigorous physical activity.” *Research Quarterly for Exercise and Sports*, 69 (1998) s. 163-175. Se Weiss, s. 3.

¹⁴ Karin Redelius, *Ledarna och barnidrotten. Idrottsledarnas syn på idrott, barn och fostran* (Stockholm, HLS, 2002) s. 201.

formar en miljö som betonar allvar och seriositet. Dock menar hon också att prestation och glädje också kan understödja varandra. Glädjen inom barnidrotten bl.a. är beroende av framgång. Om barnet inte ges möjligheter att lyckas är chanserna små att han eller hon upplever att idrottsaktiviteten i längden är rolig.

Föräldrar och tränare skulle alltså kunna påverka barns uppfattningar om den egna fysiska kompetensen, självkänsla samt glädjen av aktiviteten och därigenom beteendet inom fysisk aktivitet genom feedback, förstärkning, planering och strukturering av verksamheten.

Upplevelse av den egna fysiska kompetensen

Det finns starka samband mellan hur ungdomar upplever sin fysiska kompetens och hur mycket de tycker om, samt bibehåller intresse för aktiviteten.¹⁵ Upplever man sig kompetent ökar motivationen att vara fysiskt aktiv. Vad är det då som bestämmer hur ungdomar uppfattar den egna förmågan?

Weiss menar att det finns tre källor till den självvärderade förmågan¹⁶.

- *Resultat*, vilka kan utgöras av prestationer, tester, utmärkelser, tävlingsresultat mm.
- *Sociala källor*, som kan bestå av feedback från föräldrar, lärare, tränare och egen jämförelse med kamraters förmågor.
- *Interna källor*, såsom egen värdering av insats, förbättring av skicklighet, glädje av aktiviteten, uppnående av personliga mål.

Enligt Weiss varierar vikten av dessa källor med ålder och kön. Yngre barn, 5-9 år, bedömer sin egen fysiska kompetens framför allt efter hur man klarar uppgifter som ges, hur mycket man anstränger sig, vilken glädje man har av aktiviteten och vilken feedback man får från föräldrar. 10-15-åringar är mer tävlingsinriktade och jämför sig mer med jämnåriga. Om jämförelsen är fördelaktig för den egna individen stärker detta uppfattningen om att man är fysiskt kompetent. Under perioden 16-18 år blir de interna källorna till uppfattningen om den egna fysiska förmågan viktigare. Att uppnå egna målsättningar och öka graden av skicklighet är viktiga faktorer för kompetensuppfattningen. Skillnader mellan könen uppträder i de tidiga tonåren då pojkar i större utsträckning bedömer den egna kompetensen efter resultat, bl.a.

¹⁵ Weiss, s. 2.

¹⁶ Ibid.

tävlingsprestationer och hur fort och lätt man lär sig nya färdigheter, medan de sociala och interna källorna förefaller vara viktigare för flickor.

Självkänsla

Källorna till självkänsla i samband med fysisk aktivitet är alltså det sociala stödet och den sociala acceptansen samt upplevelsen av den egna fysiska kompetensen. Självkänslan är central i modellen och har betydelse för om aktiviteten upplevs som rolig och också för graden av motivation till fortsatt fysisk aktivitet. De värderingar och den uppfattning människan har om sig själv och sina färdigheter har alltså betydelse i sammanhanget och det kan vara intressant att fördjupa resonemanget något.

Källorna till den uppfattning individen har om sin idrottskapacitet; *idrottssjälvförtroende*, har studerats av Vealy m.fl.¹⁷ De beskriver nio olika källor till idrottssjälvförtroende:

1. skicklighet
2. uppvisande av förmåga
3. fysisk och mental förberedelse
4. fysisk självrepresentation
5. socialt stöd
6. erfarenheter genom andra
7. tränares ledarskap
8. bekvämlighet i omgivningen
9. situationens fördelar

Vilken betydelse de olika källorna har varierar för olika individer, vilken typ av idrott det handlar om, på vilken nivå idrotten bedrivs och om det är en individuell gren eller lagidrott. Källorna kan delas i tre grupper; *prestationer* (nr 1 och 2), *självreglering* (nr 3 och 4) samt *den sociala omgivningen* (nr 5-9).

Idrottssjälvförtroendet kan alltså höjas av individens *prestationer*, både genom att hon/han utvecklar färdigheter och är skicklig samt genom att få visa upp sin förmåga, företrädesvis större, än sina medtävlare. För yngre barn är också motorik och självkänsla nära förknippade.

¹⁷ R S Vealy, S W Hayashi, G Garner-Holman & P Giacobbi, Sources of sport-confidence: Conceptualization and instrument development. *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 20 (1998) s. 54-80: se Peter Hassmén, Natalie Hassmén, & Johan Plate, *Idrottspsykologi*, (Stockholm: Natur och Kultur, 2003) s. 130 ff.

Motoriskt osäkra barn riskerar att hamna i en ond cirkel där osäkerheten medför att barnet inte deltar i lek och fysisk aktivitet, vilket i sin tur leder till att de motoriska färdigheterna inte tränas och utvecklas i den utsträckning som annars skulle ske.¹⁸ *Självregleringen* innefattar bl.a. hur individen upplever sig vara förberedd för en uppgift eller prestation. Det kan röra sig om t ex. fysisk konditionsnivå eller känsla av avslappning inför en prestation, faktorer som kan påverka idrottssjälvförtroendet. Den inbegriper också den fysiska självrepresentationen som utgörs av individens kroppsuppfattning och upplevelsen av den egna fysiska framtoningen. Den *sociala omgivningen* är viktig för barns upplevelse av kompetens.¹⁹ Det kan innebära stöd från föräldrar, tränare och andra i omgivningen samt att barnet känner sig tryggt i idrottsmiljön.

Man kan konstatera att flera studier pekar på vikten av ett positivt socialt stöd samt positiva uppfattningar om den egna kompetensen för ett gott idrottssjälvförtroende och hög självkänsla.

Glädjen och nöjet av fysisk aktivitet

Att barn och unga får positiva upplevelser av fysisk aktivitet är alltså en viktig faktor för ökad aktivitetsnivå, positiva attityder till motion och även för hälsa på lång sikt. Vilka faktorer är det då som ökar chansen att fysisk aktivitet ska upplevas som rolig?

Scanlan och Simmons har funnit följande källor till glädje i samband med idrott för unga;

- positiva sociala kontakter,
- stöd och deltagande av föräldrar, tränare och kamrater,
- god självuppfattning om den fysiska förmågan,
- socialt erkännande av den fysiska kompetensen,
- tillägnande av skicklighet,
- rörelseupplevelser, rörelseglädje²⁰

¹⁸ Ingegerd Ericsson, *Rör dig – Lär dig. Motorik och inläring* (Malmö, Sisu Idrottsböcker, 2005), s. 12.

¹⁹ S J Black & M R Weiss, The relationship among perceived coaching behaviors, perceptions of ability, and motivation in competitive age-group swimmers. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 14 (1992) s 309-325; se Hassmén, s. 131.

²⁰ T.K. Scanlan & J.P. Simmons, "The construct of sport enjoyment." I C.G. Roberts (red.) *Motivation in sport and exercise*. (Champaign, IL: Human Kinetics, 1992) s. 199-215. Se Weiss, s. 2.

Wankel och Kreisel har i en studie undersökt vilka skäl barn och ungdomar anger för att delta i idrottsaktiviteter, och denna visar att den största anledningen är ”för att det är roligt”.²¹ När man tittade närmare på vad detta uttryck stod för sågs att det var beroende av;

- känslan av att behärska aktiviteten
- den personliga färdigheten
- spänning.

Dessa faktorer skulle upplevas i en atmosfär som präglas av optimal utmaning. Mindre viktigt för idrottsdeltagande var yttre faktorer som belöningar, att vinna eller att göra andra människor nöjda. Denna studie har vissa likheter med Weiss´ studie vad gäller källor till glädje.

Om man som ledare för barn och unga vill ge dem möjligheter att uppleva fysisk aktivitet som något roligt och lustfyllt borde det alltså vara viktigt att sträva mot att skapa fysiska och psykiska miljöer som främjar ovanstående faktorer.

Weiss och Ebbecks modell för källor till och konsekvenser av barns och ungdomars självkänsla i samband med fysisk aktivitet torde kunna vara tillämpbar inom alla områden där man intresserar sig för barn och ungdomars fysiska aktivitet och idrott, inte minst inom idrottsrörelsen i Sverige idag.

1.1.3 Orsaker till avhopp från idrotten

Ett annat sätt att närma sig frågan om främjande av barns och ungdomars idrottsaktiviteter är att studera orsakerna till att de *slutar* med sitt idrottande.

Enligt en amerikansk studie av Gould beror avhopp från idrottsaktiviteter till viss del på att ungdomarna får intresse för andra aktiviteter.²² Dock anges att de största anledningarna var;

- att aktiviteten inte var rolig
- att man var uttråkad
- att man inte hade framgång eller förbättrade sig
- att det lades för stor tonvikt på tävling
- att man inte tyckte om tränaren.

²¹ L.M. Wankel & P.S.J. Kreisel, “Factors underlying enjoyment of youth sports. Sports and age group comparisons”. *Journal of Sport Psychology* Vol. 7 Issue 1 (1985) s. 51-64.

²² D. Gould, “Understanding attrition in children´s sport”, i *Advances in pediatric sports sciences*, vol.2, ed. D.Gould and M.R.Weiss, 61-85. (Champaign: Human Kinetics,1987), se Whitehead & Corbin, s. 187.

I den svenska studien Unga och föreningsidrotten redovisas också ungdomars egna förklaringar till att sluta med föreningsidrott.²³ Där anges att de tre vanligaste orsakerna till avhopp är;

- att få andra intressen än idrott
- att tappa intresset för idrott
- att ha brist på tid.

Det som också beskrivs i denna studie är att unga i mycket liten utsträckning slutar med idrott till följd av pengabrist, skador, rädsla för den miljö där idrotten utövas, föräldrars överkrav och press, ledares beteende eller utslagning. Detta kan vara intressant att notera då den gängse bilden ofta är att unga ”slås ut” från idrottandet av dessa orsaker. Resultaten ovan väcker också frågor om vad som ligger bakom ungdomars åsikt att ”aktiviteten inte var rolig” och att man ”tappat intresset för idrott”. Om man visste vilka de bakomliggande faktorerna till dessa anledningar att sluta med idrott är, skulle kanske antalet avhopp från idrotten kunna minska.

Vid en jämförelse mellan ”avhoppare” och fortsättare” inom föreningsidrotten framträder skillnader mellan dessa grupper. Fortsättare börjar tävla inom föreningsidrotten i tidigare åldrar, lägger mer tid på idrotten, tilldelar ledaren större betydelse, har högre prestationsmål, uppfattar sig själva som bättre i idrott än vad avhoppare gör. Avhoppare idrottar i mycket högre grad enbart för att det är roligt.²⁴ Detta skulle kunna tyda på att det är de ungdomar som är mest målmedvetna som fortsätter idrotta. En annan tolkning skulle kunna vara att utformningen av verksamheten passade bättre för dem som fortsatte. Med en annan utformning kanske bilden skulle vara annorlunda?

1.1.4 Utveckling av prestationsförmåga

Riksidrottsförbundet anger i sina måldokument att prestationsinriktad tävling för barn och ungdomar bör tonas ner, men ges en allt större plats i verksamheten ju äldre idrottarna blir.²⁵ En bra barn- och breddverksamhet torde också kunna lägga grunden för goda prestationer i högre åldrar. Därför kan det vara intressant att se vilka förhållanden som inverkar på prestationsförmågan, både på kort och på lång sikt.

²³ Mats Trondman, *Unga och föreningsidrotten: En studie om föreningsidrottens plats, betydelser och konsekvenser i ungas liv*. Ungdomsstyrelsens skrifter 2005:9 (Stockholm, Ungdomsstyrelsen, 2005), s. 119ff.

²⁴ *Ibid.*, s 127f.

²⁵ Se bl.a. *Riksidrottsförbundets Verksamhetsinriktning 2006-2007*.

Det är många faktorer som påverkar den idrottsliga prestationen vad gäller framgång inom tävlingsverksamhet, exempelvis träningsgrad och träningskvalitet, mentala funktioner, individens hälsa, kost, mm. Det finns också en tydlig koppling mellan tillväxt/mognad och fysisk prestationsförmåga hos barn och ungdomar. Detta kan innebära att ungdomar som är födda tidigt på året eller mognar tidigt selekteras till vissa idrotter och också till nivåindelningar inom en idrott beroende på tillväxt- och mognadsgrad. Då det inte finns några tydliga samband mellan idrottsliga prestationer under uppväxten och prestationsgrad i vuxen ålder finns risk för att selektionen slår snett om målet är en optimal rekrytering för goda resultat efter barn- och ungdomsåren.²⁶

Faktorer som har betydelse för idrottsframgångar i vuxen ålder är bl.a. att man som ung har kompisar inom idrotten som man tillbringar mycket tid tillsammans med.²⁷ Under ungdomsåren bör man syssla med varierande former av idrott som är rolig och kan utveckla fysiska basfärdigheter och grundmotorik. En annan viktig faktor anses vara god support från föräldrar, som har tid och resurser och gärna själva varit involverade i idrottsverksamhet. För att nå framgång bör man också tidigt göra positiva erfarenheter, få uppleva framgång och successivt slussas in i tävlingsidrott efter egna förutsättningar.²⁸

Det kan vara intressant att här belysa hur pedagogisk och idrottslig verksamhet kan organiseras för att svara mot möjligheter till goda prestationer och framför allt mot varje individs möjligheter att utvecklas på bästa sätt.

1.1.5 Gruppering och organisering av pedagogisk verksamhet

Hur ska pedagogisk/idrottslig verksamhet organiseras för att på bästa sätt svara mot de mål och behov som finns hos olika aktörer? I skolans verksamhet och i idrottsverksamhet på fritiden är ålder den vanligaste urvalsgrunden för grupperingar. Inom idrotten är också kön en urvalsgrund. I vissa skolämnen finns dock möjlighet för elever att välja nivå för undervisningen och inom vissa idrottsaktiviteter delas ungdomar in efter färdighet, exempelvis i nybörjargrupper och tävlingsgrupper. Under de senaste decennierna har åsikterna om olika sätt att organisera pedagogisk verksamhet varierat. Diskussionerna har

²⁶ Eva Jansson, "Vilken roll spelar graden av tillväxt/mognad för barn och ungdomars idrottsliga prestationsförmåga?" *Svensk Idrottsforskning* (2007:1), s. 26-31.

²⁷ Rolf Carlson, "Från talang till firad stjärna – vilka blir bäst?" *Svensk Idrottsforskning* (2007:1), s. 10-15.

²⁸ Ibid.

bl.a. handlat om social bakgrund, kön, produktivitet, prestation, jämlikhet och den enskilda individens intresse och mål.²⁹

Differentiering och nivågruppering

I pedagogiska sammanhang talas ibland om *differentiering*, vilket betyder att verksamhet utformas olika för olika individer. Detta kan innebära skillnader i verksamhetens målsättning, innehåll, utformning etc.³⁰ Differentiering kan ske inom en befintlig, mer eller mindre heterogen, grupp genom individualisering och tillfälliga smågrupperingar – detta kallas *pedagogisk differentiering*. *Organisatorisk differentiering* innebär att relativt fasta grupperingar görs, utifrån deltagarnas förmågor och förutsättningar, för att ”individualisera på gruppnivå”. Detta kan också kallas *nivågruppering*, dvs. att grupper sätts samman utifrån förutsättningar man antar att individerna har inom ett visst område, där strävan är att få homogena grupper.³¹

Vad vill man uppnå med nivågruppering?

Enligt Yates som intresserat sig för grupperingar inom utbildning, bygger en önskan om homogena grupper på ett antal grundantaganden.³² Några av dessa presenteras och diskuteras nedan;

- ”Elever lär sig bäst om de undervisas tillsammans med andra som har liknande förkunskaper och förutsättningar.”
- ”Elever mår bättre om de slipper jämföra sig med duktigare kamrater.”
- ”Det går att finna en grupp elever som behöver samma sorts hjälp och det finns objektiva kriterier för att skapa homogena undervisningsgrupper.”
- ”Det är lättare att undervisa en homogen grupp.”

Är det så att elever lär sig bäst om den grupp de ingår i är homogen vad gäller förkunskaper och förutsättningar? Variation av kunskaper och färdigheter skulle också kunna vara en tillgång för förståelsen av områdets komplexitet. En annan aspekt av homogena grupper är att det inom en nivåindelad grupp trots allt finns stora skillnader såtillvida att några alltid blir ”de sämsta” i en grupp, oavsett hur grupperingarna görs.

²⁹ Kerstin Wallby, Synnöve Carlsson & Peter Nyström. *Elevergrupperingar – en kunskapsöversikt med fokus på matematikundervisning*. Skolverkets monografiserie. (Stockholm, Liber distribution, 2001) s 36.

³⁰ Ibid.

³¹ Ibid.

³² Alfred Yates. (Ed) *Grouping in Education*. (Stockholm, Almqvist & Wiksell, 1966). Se K Wallby, S Carlsson & P Nyström s 65-69.

Mår elever bättre om de inte behöver jämföra sig med duktigare kamrater? Man skulle också kunna tänka sig att deltagare i en verksamhet kan bli sporrade av att ha duktigare kamrater som förebilder. Hur undervisningsmiljön är utformad och vilket socialt klimat som råder torde också vara viktigt för hur deltagare uppfattar sina egna prestationer.

Går det att hitta kriterier för att skapa homogena grupper där deltagarna behöver samma sorts hjälp? Nivågrupperingar skulle exempelvis kunna skapas genom

- att deltagaren själv väljer grupp,
- att läraren/ledaren bedömer deltagarens förkunskaper och förutsättningar,
- att deltagaren gör någon form av test som visar nivån.

När deltagaren väljer själv finns risk för att andra faktorer än förkunskaper och förutsättningar spelar roll för valet, t.ex. hur kamraterna väljer eller förväntningar från omgivningen. En förutsättning för att en lärare/ledare ska kunna göra nivåindelade grupperingar är att denna har kännedom om deltagarna. En svårighet för lärare/ledare är att göra bedömningen utifrån deltagarens faktiska förmåga och inte färgas av andra faktorer, såsom deltagarens språkliga förmåga att uttrycka sig eller kulturella faktorer. Det finns också svårigheter med tester som grund för nivåindelade grupperingar. En sådan är att utforma testet så att det verkligen mäter det man avser att mäta och som ska vara utgångspunkten för gruppindelningen. Det är också svårt att via test mäta deltagarens potentiella utveckling och möjligheter att tillgodogöra sig nya kunskapsområden³³.

Är det lättare att leda och undervisa en homogen grupp? Under förutsättning att verksamheten bedrivs i helgrupp och att alla deltagare arbetar med samma område, samtidigt, i samma takt torde det vara enklare med homogena grupper. Dock är det inte alltid så att alla i en homogen grupp befinner sig på samma nivå vid samma tidpunkt. Undervisningsformen är här en central fråga. Ibland talas det om att de lägst presterande grupperna också har lägst motivationsnivå, vilket i så fall skulle vara något som läraren/ledaren måste förhålla sig till och planera verksamheten utifrån.³⁴

³³ Wallby, s 69.

³⁴ Ibid.

Risker och möjligheter med nivågruppering

Yates pekar på svårigheterna att bedöma vilka effekter olika grupperingar får då barn alltid utvecklas oavsett undervisningsform.³⁵ Han menar också att undervisningens utformning är avgörande för kvalitén på verksamheten. Om verksamheten bedrivs i nivåindelade grupperingar krävs att undervisningen har sin utgångspunkt i detta och verkligen är utformad för den aktuella gruppen. Det är alltså själva undervisningen, och inte grupperingen i sig, som har betydelse för effekterna av verksamheten. Ytterligare en faktor som gör det svårt att bedöma effekter av olika undervisningssätt är att lärarens inställning till den aktuella formen också har betydelse för utfallet.

När man diskuterar huruvida nivågruppering är bra eller dålig behövs ett klagörande av vad som menas med bra och dåligt och för vem detta gäller. Diskussioner kring för- och nackdelar med nivågruppering kan föras på olika plan; det sociala, det politiska, det inlärningsmässiga osv.

När det gäller enkelt mätbara effekter av differentiering kan man se på effekter på kunskapsnivån generellt respektive skillnaden i kunskap mellan olika grupper. I det första fallet handlar det om utbildningens "produktivitet", i det andra om jämlikhet (Gamoran & Mare, 1989). Det som förordar differentiering betonar vad de ser som dess potential för produktivitet och kritikerna fokuserar i första hand på brister avseende jämlikhet.³⁶

Studier på detta område visar alltså upp en divergerande bild av effekterna av nivågrupperingar inom pedagogisk verksamhet. Wallby, Carlsson och Nyström sammanfattar dock i sin kunskapsöversikt om elevgrupperingar risker och möjligheter med nivågruppering på följande sätt:

Risker beträffande elevens möjligheter att lära

- Elever kan missgynnas av sociala och kulturella förhållanden. [---]
- Elever placeras i fel grupp. [---]
- Svårigheter att byta grupp. [---]
- Risk för inlåsning, d.v.s. möjligheterna vid senare val inom utbildningen begränsas. [---]
- För lågt ställda förväntningar. [---]

Risker beträffande elevens känslor

- Elevers självkänsla och självbild kan påverkas negativt. [---]

³⁵ Ibid., s. 83.

³⁶ Ibid., s. 85.

- För högt ställda förväntningar. [---]

Risker beträffande undervisning

- Undervisningen utgår från att gruppen är homogen. [---]

Möjligheter med nivågrupperingar

- En anpassad undervisning kan utveckla eleverna. [---]
- De duktigaste eleverna kan få en utökad studiekurs. [---]³⁷

Enligt denna sammanfattning finns ett inte obetydligt antal risker med nivågruppering, men man kan också se att det skulle kunna ge möjligheter för utveckling och lärande. En rimlig slutsats är att läraren/ledaren har stort inflytande över utfallet av verksamheten oavsett undervisningsform.

1.1.6 Nivågruppering inom Gästrikland Ishockeyförbund

Inför säsongen 2004/2005 infördes en ny organisation för verksamheten inom åldersgrupperna U13 och U14 i Gästrikland ishockeydistrikt. Spelarna, som tidigare idrottat i en verksamhet som endast varit indelad efter ålder, delades upp i två nivåindelade lag och dessa spelade i två separata serier. Initiativet till detta togs av ledarstaben för U13-laget och U14-laget inom Valbo Hockey och Gävle GIK. Via sportkommittéerna, ordförandekonferens och årsgruppträffar togs beslutet om nivågruppering av Gästriklands Hockeyförbund. Genom nivågrupperingen ville man få en kunskapsmässigt jämnare indelning av spelarna. Syftet var att gynna alla grupper och behålla alla spelare inom ishockeyn så länge som möjligt. Man ville att alla spelare skulle få spela många matcher och få spela på "sin nivå".³⁸

Uppdelningen av spelarna i Valbos U13-lag gjordes på följande sätt:

- Spelare som kommit långt i sin utveckling som ishockeyspelare placerades i *gröna* laget.
- Spelare som nyss börjat/inte kommit så långt i sin utveckling placerades i *vita* laget.
- Spelare som befann sig mitt emellan ovan nämnda grupper spelade *växelvis med gröna och vita* laget.

³⁷ Ibid., s. 113ff.

³⁸ Intervju med lagledare i Valbo AIF 060507

1.2 Frågeställningar

Mot den givna bakgrunden framträder några frågor som speciellt intressanta vad gäller den nya organisation av lag och serier som inleddes säsongen 04/05 inom Gästriklands hockeyförbund:

- Hur upplevdes nivågrupperingen av spelare och föräldrar i Valbo AIF's ishockeylag Pojkar födda -92?
 - Hur relaterade uppfattningarna om lagindelningen, utvecklingsnivå, kamratrelationer och kompetens till den gruppering man tillhört?
 - Ändrades uppfattningarna efter två år med den nya nivågrupperade organisationen?
- Vilka kan konsekvenserna av nivågrupperad idrottsverksamhet vara?

2 Metod

2.1 Urval

För att få svar på hur spelare och föräldrar i Valbo AIFs trupp pojkar -92 upplevde den nivågruppering som gjordes genomfördes en enkätundersökning med spelargruppen och föräldragruppen.

Det primära intresset i studien riktar sig mot spelarna och deras uppfattningar. Föräldrarnas deltagande i enkätundersökningen motiveras med att det var intressant att se om det fanns en samstämmighet mellan föräldrarnas och barnens åsikter då det är troligt att föräldrarnas åsikter påverkar barnens och också det omvända. Många föräldrar är mycket engagerade i barnens idrottsverksamhet och en förälder är också troligtvis den utomstående som bäst kan se hur barnet mår och upplever olika situationer.

Deltagandet i undersökningen var bland spelarna högt med endast 1 bortfall vid första årets enkät. Bortfallet vid andra årets enkät var 4. Uppdelningen av spelarna i de tre kategorierna; gröna laget (högre nivå), vita laget (lägre nivå) samt växelvis (växlat mellan lagen) framgår av tabellen nedan. 3 spelare hade slutat till år 2, av dessa var 2 i gröna laget, 1 i vita laget.

Tabell 1 *Antal spelare i olika kategorier i enkätundersökningen*

Antal spelare	År 1	År 2
Totalt i undersökningen (hela truppen inom parentes)	31 (32)	25 (29)
Gröna laget (högre nivå)	13	16
Vita laget (lägre nivå)	11	8
Växelvis	7	1

I föräldragruppen deltog 17 av 32 föräldrar³⁹ i undersökningen under det första året, då bortfallet alltså var 15. I andra årets enkät deltog 13 av 29 föräldrar, bortfall 16. Föräldrarnas fördelning i de tre spelarkategorierna finns i tabell 2.

³⁹ Uttrycket föräldrar kan motsvara en förälder eller ett föräldrapar. Dock delades endast 1 föräldraenkät/familj ut.

Tabell 2 Antal föräldrar i olika kategorier i enkätundersökningen

Antal föräldrar	År 1	År 2
Totalt i undersökningen (hela truppen inom parentes)	17 (32)	13 (29)
Föräldrar till spelare i gröna laget	9	8
Föräldrar till spelare i vita laget	7	5
Föräldrar till spelare som växlat mellan lagen	2	0

Fråga 4 och 5 i första årets spelarenkät missförstods av 9 spelare, varför endast 22 spelares svar har medräknats. Dessa spelare hade markerat fler svar än tre vilket angivits i enkäten. Fråga 4 i föräldraenkäten missförstods år 1 av 5 personer, på samma sätt som för spelarna varför dessa inte heller har räknats med.

2.2 Datainsamlingsmetod

2.2.1 Enkäter

Enkäter som syftade till att belysa hur nivågrupperingen som genomfördes upplevdes av spelare och föräldrar utarbetades.⁴⁰ Utgångspunkten var att frågorna skulle ha fokus på uppfattningar om den nivågruppering som gjordes i relation till utvecklingsnivå, kamratrelationer, självkänsla samt motivationsfaktorer för idrottandet. I enkäterna fanns 5 respektive 6 frågor (första resp. andra året), som alla hade bundna svarsalternativ. Vid 2 respektive 3 frågor (första resp. andra året), fanns dock tilläggsalternativ av öppen karaktär. En fråga handlade om uppfattningen om säsongens lagindelning och denna var graderad i 5 steg för att möjliggöra en neutral åsikt. De frågor som handlade om utvecklingsnivå, kamratrelationer och kompetens hade 4 svarsalternativ för att undvika neutrala svar i mitten av skalan.

I spelarenkäten användes symboler som kompletterande svarsalternativ för att underlätta förståelsen och besvarandet av frågorna. Spelarenkäten prövades med två spelare i ett annat ishockeylag och föräldraenkäten prövades med en person. Dessa tester föranledde inte några ändringar av enkäterna.

Då några frågor i enkäterna år 1 missförstods av flera av de svarande ändrades dessa frågor till andra årets enkät.

⁴⁰ Se bilaga 1 - 4.

2.2.2 Kontakter med lagledare

Vid intervju med en lagledare under våren 2006 ställdes frågor om bakgrunden till och syftet med den nivågrupperade organisationen. Här samlades också information in om tillvägagångssättet vid ifyllandet av enkäterna. Under hösten 2007 erhöles information från lagledningen om spelares lagtillhörighet och ev. avhopp från föreningen från säsongerna 04/05 – 07/08.⁴¹

2.3 Procedur

Spelarenkäten genomfördes i slutskedet av ishockeysäsongerna 04/05 och 05/06 anslutning till ett träningspass. Ledare i truppen förklarade syftet med enkäten och deltagarna gav sitt samtycke till att delta i undersökningen. Spelarna satt i samma rum och fick samma instruktioner. Närvaron av ledare gjorde att frågor om enkäten kunde besvaras direkt. Det poängterades att inga namn skulle anges.

Efter information om studien vid föräldramöte skickades föräldraenkäten hem med spelarna efter ett träningstillfälle i slutet av båda säsongerna. Enkäterna lämnades tillbaka vid något av de följande träningstillfällena eller lades i postfack vid ishockeykansliet.

2.4 Tillförlitlighet

2.4.1 Reliabilitet

En studies reliabilitet handlar om säkerhet och noggrannhet i mätningen.⁴² Hög reliabilitet kännetecknas av avsaknad av slumpmässiga fel. För att undvika dessa fel är det viktigt att undersökningen har administrerats på ett standardiserat vis och att mätinstrumentet är tillförlitligt. Vid ifyllandet av spelarenkäterna gav jag instruktioner om proceduren till en ledare som sedan instruerat alla spelare vid ett gemensamt tillfälle år 1. Detta skedde på samma vis, med samma ledare, vid andra årets enkät. För föräldrarnas vidkommande var standardiseringen svårare. Vid ett föräldramöte informerades föräldrarna om enkäten som skickades hem med spelarna efter ett träningspass. Enkätstudien föregicks av testenkäter med

⁴¹ Se bilaga 5.

⁴² Nathalie Hassmén och Peter Hassmén. *Idrottsvetenskapliga forskningsmetoder*. (Stockholm, SISU Idrottsböcker, 2008) s. 122 ff.

två ungdomar i ett ishockeylag som inte var med i studien samt en förälder. Dessa tester föranledde inte några ändringar. Möjligheten att upprepa en studie är också en förutsättning för hög reliabilitet. Urval, insamlingsmetoder och procedur och har därför beskrivits noggrant.

2.4.2 Validitet

Validitet handlar om studiens giltighet, hur väl mätningen speglar de faktiska förhållandena.⁴³ Hög validitet kännetecknas av avsaknad av systematiska fel. Kan dessa fel undvikas ökar kvalitén och trovärdigheten i studien. Genom en grundlig genomlysning av bakgrunden till frågeställningarna ökar både min och läsarens kunskap om området vilket torde kunna öka validiteten. Min förförståelse och processen beskrivs för att läsaren ska kunna bedöma giltigheten i studien. I tolkningen har resultaten kritiskt granskats och alternativa tolkningar presenteras också.

2.4.3 Generaliserbarhet

Med tanke på det begränsade urvalet, endast en spelartrupp och deras föräldrar, kan resultaten i denna enkät inte generaliseras till att gälla utanför den undersökta gruppen. En större jämförande studie med fler trupper som är organiserade både i nivågrupperingar och icke nivågrupperingar skulle behövas för högre tillförlitlighet.

⁴³ Ibid.

3 Resultat

3.1 Införandet av den nivågrupperade organisationen

Ledarna inom föreningens U13-lag informerade spelarna om lagindelningen vid spelarträffar/träningar i slutet av augusti 2004.⁴⁴ Den nya indelningen av lagen började gälla ca 2-3 veckor senare. Vid föräldramöte i början av säsongen 2004/2005, strax efter det att spelarna informerats, informerades spelarnas föräldrar om lagindelningen.

Ledarna var noga med att påtala syftet med den nya organisationen för både spelare och föräldrar. Träningsstillfällena genomfördes med hela truppen gemensamt men nivågrupperas inom ramen för denna grupp. Matcher spelades i de två nivåindelade serier som skapats inom ishockeydistriktet. Dessa betecknades av idrottsledarna som den ”tuffare” respektive ”lättare” serien. Vissa spelare togs ut till att spela merparten av matcherna med det gröna (nivåmässigt högre) laget. Andra skulle komma att få spela merparten av matcherna med det vita (nivåmässigt lägre) laget. Ytterligare en grupp skulle kontinuerligt växla mellan lagen. Ledarna poängterade att lagtillhörigheten inte var fast för hela säsongen. Tränarna växlade också mellan de två lagen med syftet att inte ge signaler om permanenta lag. Lagledningen arbetade för att skapa likartade förutsättningar för de båda lagen, gällande antal matcher, deltagande vid cupspel mm.⁴⁵

3.2 Uppfattningar om nivåindelningen

Spelares uppfattningar

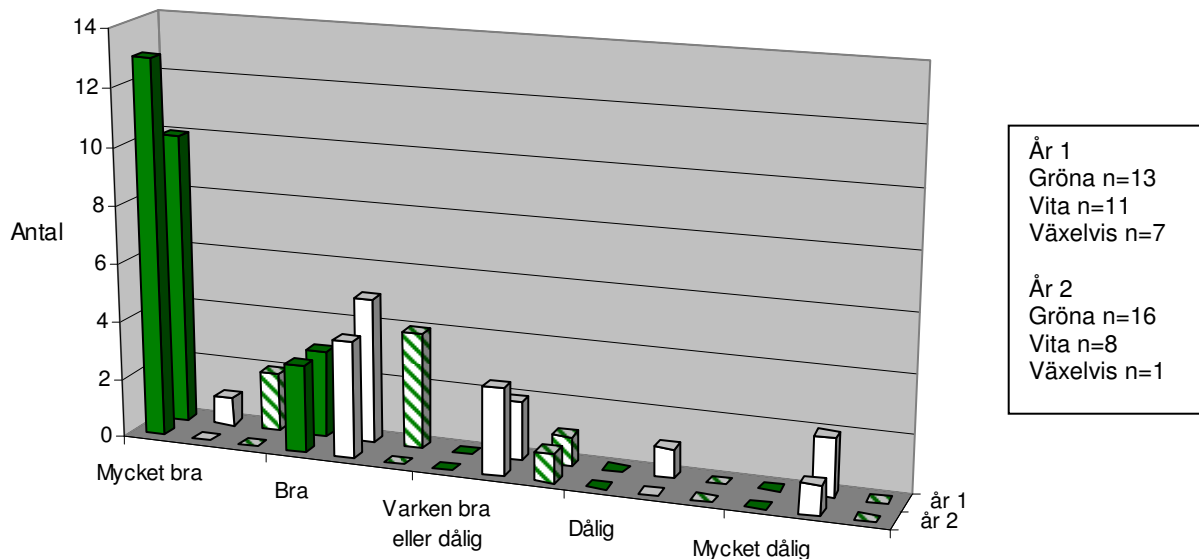
På frågan om hur spelarna tyckte att uppdelningen av lagen hade varit under säsongen svarade 80 % av alla spelare Mycket bra eller Bra efter både år 1 och år 2.

Delar man upp svaren i de tre kategorierna gröna laget (det nivåmässigt högre), vita laget (det nivåmässigt lägre), växelvis gröna/vita visar det att spelare i gröna laget är mest nöjda med uppdelningen och att spelare i vita laget är minst nöjda efter år 1. Alla, 13 av 13 spelare, (100%) i gröna laget har svarat Mycket bra eller Bra, medan motsvarande svar i vita laget gavs av 6 av 11 spelare (55%). De som spelat växelvis med gröna och vita laget befinner sig

⁴⁴ Intervju med lagledare.

⁴⁵ Ibid.

däremellan. Efter andra året är det fortfarande så att spelare i vita laget är minst nöjda med laguppdelningen. Dock har en liten förskjutning skett åt det positiva hållet. 3 av 11 spelare (27%) i vita laget hade svarat att laguppdelningen var Dålig eller Mycket dålig efter år 1. Motsvarande siffror efter år 2 var 1 av 8 spelare (12%). Figur 2.



Figur 2. Spelares svar på frågan "Jag tycker att säsongens uppdelning av lagen har varit...", uppdelat på kategorierna gröna, vita och växelvis år 1 och år 2.

Förändringar i kategorin spelare som varit växelvis med de båda lagen kan inte ges så stor betydelse då endast en spelare befann sig i den kategorin år 2 jämfört med sju spelare år 1.

Föräldrars uppfattningar

76 % resp. 62 % av alla föräldrar anser efter år 1 resp. år 2 att uppdelningen av lagen har varit Mycket bra eller Bra.

Vid en uppdelning i kategorier efter år 1 syns samma mönster som för spelarna. Föräldrar till spelare i gröna laget är mest nöjda och föräldrar till spelare i vita laget är minst nöjda. Efter andra året kvarstår dessa skillnader mellan föräldrar till spelare i gröna respektive vita laget. Båda åren är det endast föräldrar till spelare i gröna laget som svarat att de tycker att lagindelningen varit Mycket bra.

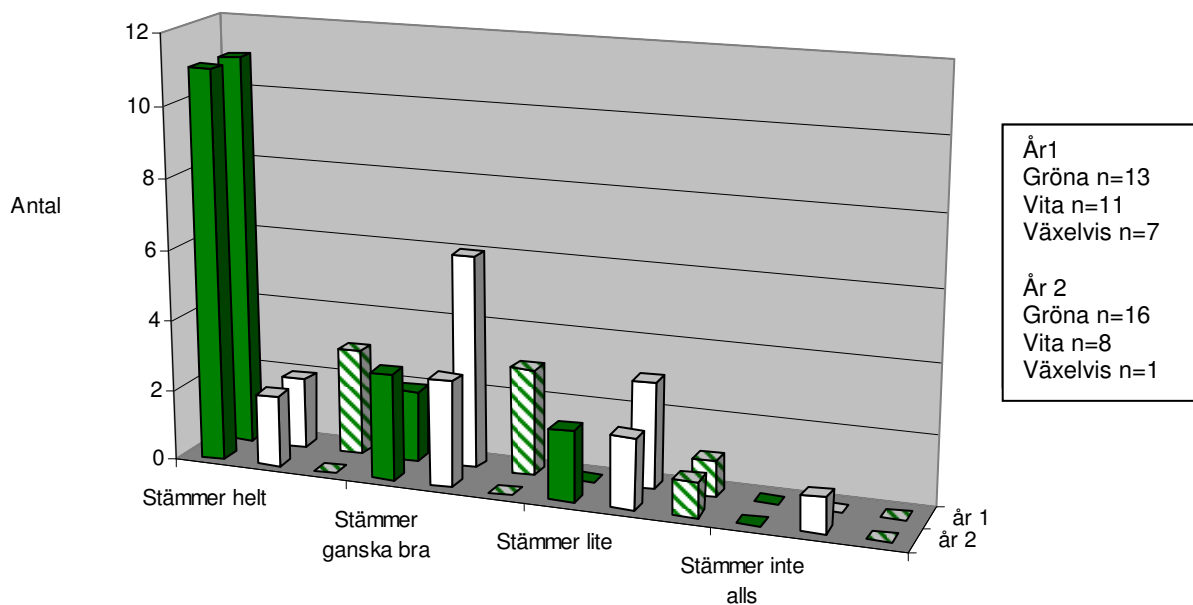
3.3 Uppfattningar om utvecklingsnivå

Spelares uppfattningar

På påståendet ”Jag har fått spela med dem som är lika bra som jag den här säsongen” har 27 av 31 spelare (87 %) svarat att det Stämmer helt eller Stämmer ganska bra efter år 1.

Motsvarande siffror efter andra året är 19 av 25 spelare (76 %).

Vid en närmare granskning av hur svaren fördelar sig i de olika kategorierna efter år 1 ses att det är spelarna i det gröna laget som instämmer i störst utsträckning, medan spelare i det vita laget och de som spelat växelvis med gröna och vita laget är mer jämnt fördelade på svaren Stämmer helt, Stämmer ganska bra och Stämmer lite. Efter andra året är bilden i stort sett oförändrad med undantag för att 2 spelare i gröna laget svarat Stämmer lite. Året innan svarade alla spelare i gröna laget Stämmer helt eller Stämmer ganska bra. Figur 3.



Figur 3. Spelares svar på påståendet: ”Jag har fått spela med dem som är lika bra som jag”, uppdelat på kategorierna gröna, vita och växelvis år 1 och år 2.

Återigen är förändringen för kategorin spelare som växlat mellan lagen osäker då endast 1 spelare befanns i den gruppen år 2.

Föräldrars uppfattningar

På påståendet ”Mitt barn har fått spela med dem som är på samma nivå utvecklingsmässigt”, har 14 av 17 föräldrar (82 %) svarat att det Stämmer helt eller att det Stämmer ganska bra efter första året. Uppfattningarna om denna fråga ändrar sig inte nämnvärt efter andra året då 11 av 13 föräldrar (85 %) har angett dessa alternativ. Föräldrar och spelare tenderar att vara relativt överens i denna fråga då 87 resp. 76 % av spelarna efter första resp. andra året svarade på samma sätt.

Föräldrar till spelare i gröna laget instämmer efter första året i något högre grad i påståendet än föräldrar till spelare i det vita laget. 7 av 9 föräldrar i gröna laget instämmer helt medan 4 av 7 föräldrar i vita laget instämmer helt. Denna skillnad håller i sig efter andra året då 5 av 8 föräldrar i gröna laget instämmer helt medan 2 av 5 föräldrar i vita laget anger detta alternativ. De som uppgett alternativet Stämmer lite eller Stämmer inte alls är föräldrar till spelare i vita laget.

3.4 Uppfattningar om relationer

Spelares uppfattningar

På påståendet ”Jag har fått vara med mina kompisar den här hockeysäsongen”, har 28 av 31 spelare (90 %) efter första året respektive 23 av 25 spelare (92 %) efter andra året svarat Stämmer helt eller Stämmer ganska bra. Det är spelare i det gröna laget som instämmer i störst utsträckning i påståendet. De 3 spelare efter första året respektive 2 spelare efter andra året som har svarat Stämmer lite eller Stämmer inte alls återfinns i vita laget.

Föräldrars uppfattningar

Efter första året instämmer 12 av 17 föräldrar (70 %) helt i påståendet ”Mitt barn har fått vara tillsammans med sina kompisar”. Uppdelat på de tre kategorierna syns att föräldrarna i det vita laget instämmer i lägst utsträckning i påståendet. Efter andra året har andelen av alla föräldrar som instämde helt i detta påstående sjunkit till 6 av 13 (46 %). Framför allt är det föräldrar till spelare i det gröna laget som instämmer i mindre grad. Båda åren har dock de allra flesta – 88 % efter år 1 respektive 92 % efter år 2 – svarat Stämmer helt eller Stämmer

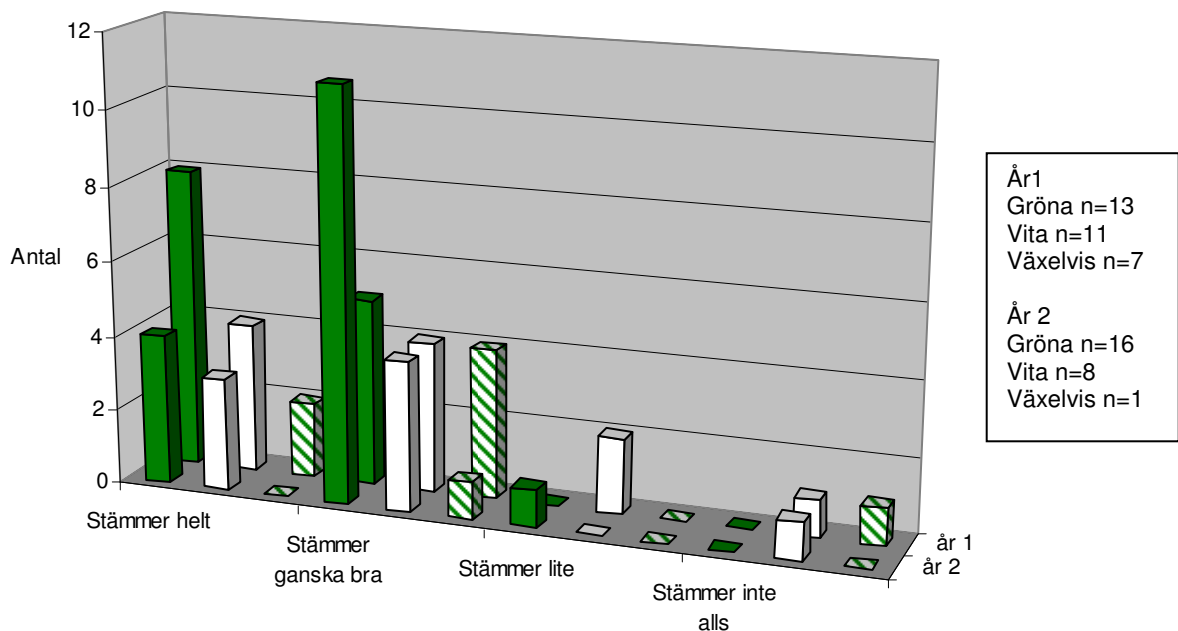
ganska bra. Föräldrarnas och spelarnas uppfattningar om kamratrelationerna stämmer väl överens då motsvarande siffror för spelarna var 90 % respektive 92 %.

3.5 Uppfattningar om kompetens

Spelares uppfattningar

De flesta spelare uppger att de har känt sig bra under säsongerna. 27 av 31 spelare år 1 (87%) respektive 11 av 13 spelare år 2 (88 %) har svarat Stämmer helt eller Stämmer ganska bra på påståendet ”Jag har känt mig bra den här hockeysäsongen”.

En uppdelning av svaren efter år 1 visar att spelare i gröna laget instämmer i högre grad i påståendet än spelare i vita laget och spelare som växlat mellan de båda lagen. En tendens är dock att det sker en förskjutning av åsikterna år 2. Efter andra året instämmer spelare i gröna laget i mindre utsträckning i påståendet. De flesta i den kategorin – 11 av 16 - svarade då istället Stämmer ganska bra. Spelare i det vita laget har istället instämt i högre grad i påståendet efter år 2. Första året svarade 8 av 11 av dessa spelare (73 %) Stämmer helt eller Stämmer ganska bra. Efter år 2 hade den siffran ökat till 7 av 8 (87 %). Figur 4.



Figur 4. Spelares svar på påståendet ”Jag har känt mig bra den här hockeysäsongen”, uppdelat på kategorierna gröna, vita och växelvis år 1 och år 2.

Föräldrars uppfattningar

15 av 17 föräldrar efter år 1 (88 %) och 11 av 13 föräldrar efter år 2 (85 %) har på påståendet ”Mitt barn har mått bra under säsongen” svarat ”Stämmer helt” eller ”Stämmer ganska bra”.

En uppdelning i kategorier efter första året visar att föräldrar till spelare i gröna laget anser att deras barn har mått bra i större utsträckning än föräldrar till spelare i vita laget.

Efter andra året kvarstår dessa skillnader då 6 av 8 föräldrar till spelare i gröna laget respektive 2 av 5 föräldrar till spelare i vita laget instämde helt i påståendet. Efter både år 1 och 2 har två föräldrar svarat Stämmer lite eller Stämmer inte alls på påståendet och dessa var föräldrar till spelare i vita laget.

3.6 Motivationsfaktorer

Spelares uppfattningar

Vid frågan ”Varför spelar du ishockey?” skulle spelarna ange de tre viktigaste orsakerna till detta. Vid en sammanställning efter år 1 av anledningarna till varför spelarna i Valbos U13-lag spelar ishockey syns att de *viktigaste* orsakerna är att ”Det är roligt att hålla på med en sport”, ”Det är roligt att åka skridskor”, ”Det är roligt att träna”, ”Det är roligt att spela match”, ”Det är roligt att vara med i ett lag” och ”Det är roligt att åka på cup”. De *minst viktiga* anledningarna är att föräldrarna vill att man ska spela, att man vill vinna samt att kompisarna spelar hockey. Spelarna förefaller ha ungefär samma uppfattningar om denna fråga oavsett vilket lag man spelat i, dock verkar spelare i vita laget tycka att ”Det är roligt att åka skridskor” och ”Det är roligt att träna” är viktigare orsaker än övriga kategorier spelare.

Tabell 3.

Tabell 3 Spelares svar på frågan "Varför spelar du ishockey?" efter år 1. De tre viktigaste anledningarna skulle anges

Kategori	Svarsalternativ									
	Det är roligt att hålla på med en sport	Mina föräldrar vill att jag ska spela hockey	Det är roligt att åka skridskor	Det är roligt att träna	Det är att spela match er	Det är roligt att vara med i ett lag	Jag vill vinna	Mina kompisar spelar hockey	Det är roligt att åka på cuper	Annat
Alla n=22	15	1	9	10	13	9	2	1	9	0
Gröna laget n=9	6		2	2	7	4	1	1	4	
Vita laget n=10	7		6	6	6	3			2	
Växelvís n=3	2	1	1	2		2	1		3	

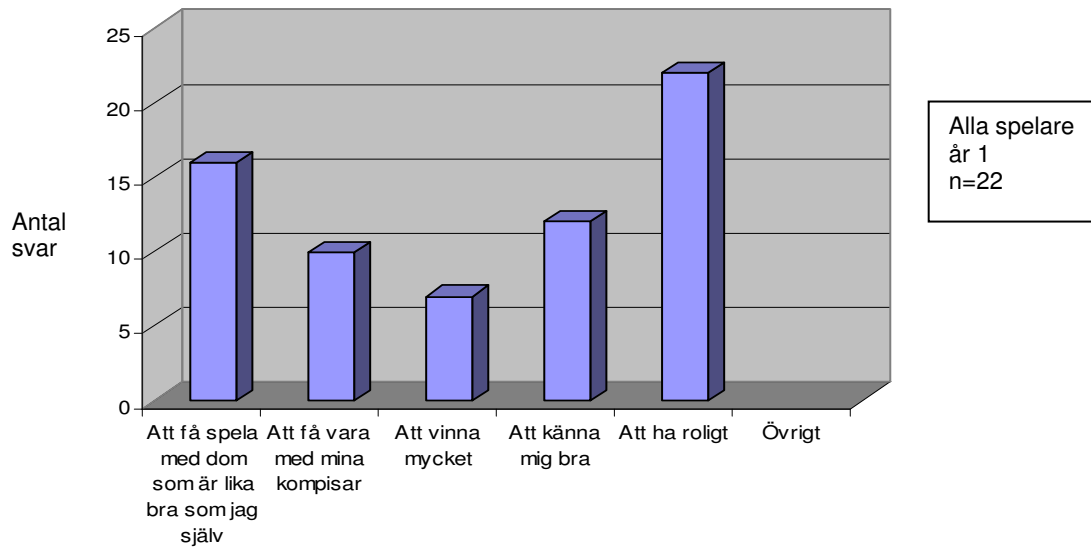
Motsvarande fråga efter år 2 hade något förändrade svarsalternativ. Alternativet "För att det är roligt" hade alla spelare angett som en av de tre viktigaste anledningarna till varför de spelar ishockey. 23 av 25 spelare hade också angett "För att bli bra på ishockey" som en viktig orsak. Inte heller detta år skilde sig svaren nämnvärt åt mellan de olika kategorierna. Dock hade tre spelare i gröna laget och ingen i vita laget uppgett att en betydelsefull anledning till att spela ishockey är att få vinna. Det som inte var viktigt för merparten av spelarna var föräldrarnas åsikt, om kamraterna spelar eller att få åka på cuper. Tabell 4.

Tabell 4 Spelares svar på frågan "Varför spelar du ishockey?" efter år 2. De tre viktigaste anledningarna skulle anges

	Svarsalternativ									
	För att det är roligt	Mina föräldrar vill att jag ska spela hockey	För att bli bra på ishockey	För att få spela matcher	För att vara med i ett lag	För att få träffa kompisar	För att spela hockey	För att få åka på cuper	Annat	
Alla	25	0	8	23	5	4	3	1	2	1
Gröna laget										
n=16	16		4	15	2	2	3	1	2	
Vita laget										
n=8	8		4	7	3	1				
Växelväs										
n=1	1			1		1				1*

*Eget alternativ: För att få träffa kompisar.

Spelarna fick också svara på vad de ansåg vara viktigt för viljan att fortsätta spela ishockey. Liksom på föregående fråga skulle de tre viktigaste orsakerna anges. "Att ha roligt" var det mest förekommande svaret bland alla spelare efter år 1. Det näst mest frekventa svaret totalt sett var "Att få spela med dom är lika bra som jag själv". Den tredje viktigaste förutsättningen för viljan att fortsätta med idrotten var "Att känna mig bra". Figur 5.



Figur 5. Spelarnas svar på frågan "Vad är viktigt för att du ska vilja fortsätta spela hockey?" där de tre viktigaste alternativen skulle anges. År 1.

Efter andra året var dessa faktorer totalt sett fortfarande de viktigaste med samma inbördes ordning.

Dock skiljer sig uppfattningarna åt om de olika kategorierna urskiljs. Efter första året angav spelare i det gröna laget som de tre viktigaste premisser för fortsatt spel, i tur och ordning; "Att ha roligt" (100 % hade angett detta som en av de tre viktigaste premisserna.), "Att få spela med dom som är lika bra som jag själv" (89 %) och "Att vinna mycket" (44 %). Det tredje alternativet "Att vinna mycket" fanns inte med bland de mest frekventa efter år 2. Där fanns istället "Att känna mig bra" (50 %) och "Att få vara med mina kompisar" (50 %).

För spelare i det vita laget var de tre viktigaste förutsättningarna år 1 i tur och ordning; "Att ha roligt" (100 %), "Att få vara med mina kompisar" (60 %) och "Att känna mig bra" (60 %). Efter andra året var fortfarande den viktigaste premissen för denna grupp, likväl som för det gröna laget, "Att ha roligt" (100 %). "Att få spela med dom som är lika bra som jag själv" var detta år den näst viktigaste förutsättningen – 75 % av spelarna i vita laget hade angett detta alternativ och det tredje viktigaste var liksom det tidigare året "Att känna mig bra" (50 %). Att få vara med kamraterna verkar alltså inte lika viktigt år 2 medan att få spela med jämbördiga har blivit viktigare för spelare i vita laget.

Andra årets enkät innehöll vid denna fråga dessutom svarsalternativen ”Att få beröm och uppmärksamhet från lagkompisar” och ”Att få beröm och uppmärksamhet från andra, t.ex. tränare och föräldrar”. Dessa alternativ var inte något som spelarna ansåg som särskilt viktiga för viljan att fortsätta spela ishockey. Av alla spelare hade 4 resp. 3 stycken angett dessa förutsättningar som någon av de tre viktigaste.

Uppfattning om vikten av att få spela med jämbördiga i relation till upplevelser av detta

Totalt sett ansåg spelarna både år 1 och 2 att det var viktigt att få spela med jämbördiga kamrater för viljan att fortsätta med ishockey. Dock ansåg spelare i gröna laget detta vara viktigare än spelare i vita laget. Dessa svar kan jämföras med om spelarna hade upplevt sig få spela med dem som befann sig på samma nivå. Av de spelare som angett att förutsättningen ”Att få spela med dom som är lika bra som jag själv” var en av de tre viktigaste för viljan att fortsätta med ishockey hade de flesta i gröna laget båda åren svarat ”Stämmer helt” på frågan om de fått spela med jämbördiga under säsongerna. I vita laget återfanns de flesta i svars kategorin ”Stämmer ganska bra”. D.v.s. båda åren var det större överensstämmelse i gröna laget mellan att tycka att det är viktigt att få spela med jämbördiga och att ha upplevt sig fått göra det än i vita laget.

Uppfattning om vikten av att få vara med kamrater i relation till upplevelser av detta

Att få vara tillsammans med kamrater fanns efter år 1 inte med bland de tre viktigaste förutsättningarna för viljan att fortsätta med ishockey bland spelare i gröna laget. Samtidigt instämde detta år 12 av 13 av dessa helt i påståendet ”Jag har fått vara tillsammans med mina kompisar”. Detta svängde däremot till år 2 då detta blivit en av de viktigaste premisserna samtidigt som dessa spelare i mindre grad tyckte att de fått vara tillsammans med sina kompisar. Att få vara tillsammans med kompisar förefaller bli en viktig förutsättning då man inte upplevt detta i samma utsträckning.

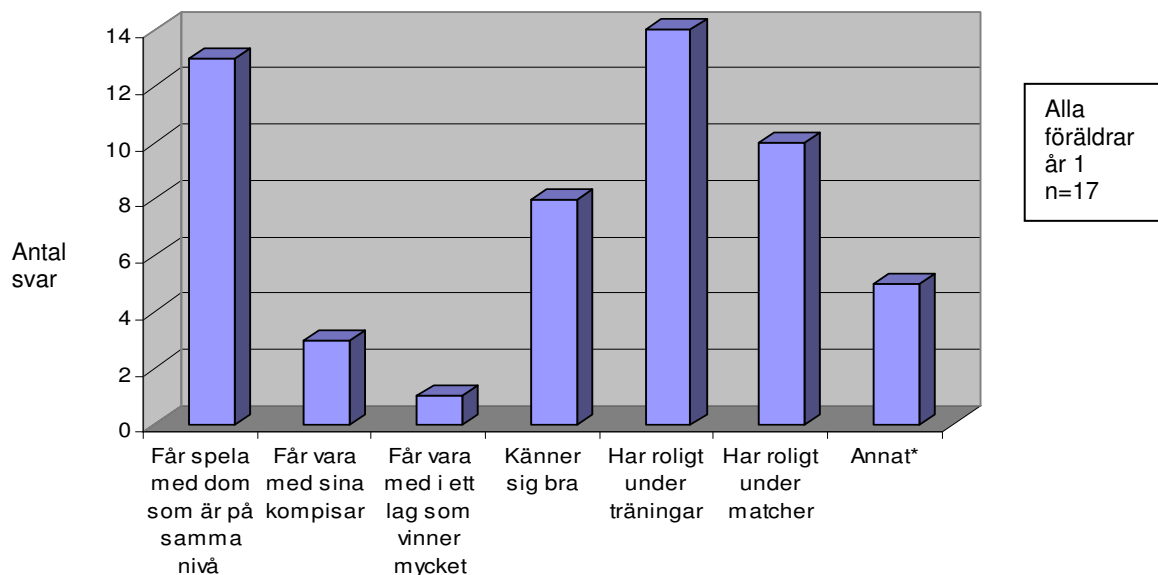
I vita laget var det viktigare att få vara tillsammans med kamrater år 1 än år 2. Dock fanns här ingen större skillnad mellan åren i vilken grad man upplevt sig få vara tillsammans med kamrater.

Uppfattning om vikten av att känna sig bra i relation till upplevelser av detta

”Att känna sig bra” ses vid sammanställningen av viktiga orsaker till att fortsätta med hockey vara en av de tre viktigaste orsakerna totalt. Detta är mer uttalat hos spelare i vita laget och de som växlat mellan lagen än hos spelare i gröna laget efter år 1. Detta år instämmer också spelarna i vita laget och de som växlat mindre i påståendet ”Jag har känt mig bra”, än spelarna i gröna laget. Efter andra året tycker även spelare i gröna laget att det är bland de viktigaste förutsättningarna att få känna sig bra. Detta år har de också i mindre utsträckning än föregående år upplevt sig bra. Det verkar som om spelarna prioriterar de premisser som saknats.

Föräldrars uppfattningar

Föräldrarna fick svara på frågan: ”Vad tror du är viktigt för att ditt barn ska vilja fortsätta spela hockey?” De tre viktigaste anledningarna skulle anges. ”Att ha roligt under träningar” (82 %), ”Att få spela med dem som är på samma utvecklingsnivå” (76 %) och samt ”Att ha roligt under matcher” (59 %) ansågs av föräldrarna vara viktigast för barnens fortsatta ishockeyspelande efter år 1. Figur 6.



* 5 föräldrar har svarat andra alternativ:

- det är viktigt att ledarna håller vad de lovar under säsongen
- att mitt barn mår bra och får röra på sig
- att mitt barn känner sig rättvist behandlat när det gäller ex cuper och träningar
- att mitt barn har ett mål att sträva till under säsongen som är möjligt att uppnå.
- samma förutsättningar oavsett vilket lag man tillhör (t ex cuper, träningar)

Figur 6. Föräldrars svar på frågan: ”Vad tror du är viktigast för att ditt barn ska vilja fortsätta spela hockey? De tre viktigaste orsakerna skulle anges. År 1.

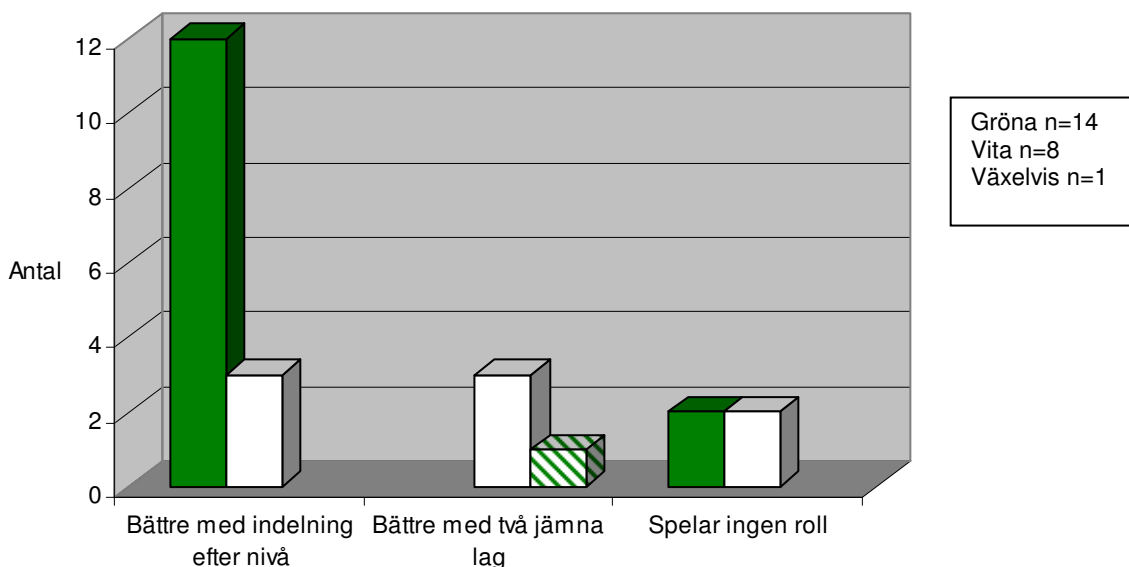
Andra årets enkät var något omarbetad och de svar som då var mest frekventa var ”Att mitt barn har roligt” (92 %), ”Att mitt barn får beröm och uppmärksamhet från tränare och mig som förälder” (62 %), ”Att mitt barn får spela med dem som är på samma nivå utvecklingsmässigt” (46 %) samt ”Att mitt barn känner sig bra” (46 %). Svartalernativet ”Att mitt barn får beröm och uppmärksamhet från tränare och mig som förälder” fanns inte med i första årets enkät, men uppenbarligen var det något som föräldrarna andra året uppfattade som viktigt för barnens fortsatta idrottande. Detta kan jämföras med spelarnas svar det andra året då endast 3 av 25 spelare (12 %) ansåg att beröm från ledare och föräldrar var en av det tre viktigaste premisserna för fortsatt intresse för hockey. Föräldrarna kan ha överskattat vikten av detta för spelarna eller så kan det bero på att spelarna har fått mycket beröm och i enlighet med tidigare resonemang inte saknat detta och därför inte heller upplevt det som viktigt. I övrigt stämmer föräldrarnas uppfattningar med barnens prioriteringar av att ha roligt, få spela med jämbördiga och att känna sig bra.

Fördelningen av svaren uppdelade på kategorier visar bl.a. att föräldrar i det gröna laget ansåg, i högre grad än föräldrar i vita laget, att det är viktigt att deras barn får spela med dem som är på samma nivå utvecklingsmässigt. 100 % resp. 62 % av föräldrarna till spelare i gröna laget ansåg efter år 1 resp. år 2 att detta var en av de tre viktigaste förutsättningarna för fortsatt intresse. För föräldrarna till spelare i vita laget var motsvarande siffror 57 % resp. 20 %. Dock var det alltså färre föräldrar i båda lagen som ansåg detta viktigt efter andra året.

3.7 Utvärdering efter två år med nivågrupperad verksamhet

Spelares uppfattningar

Efter år 2 fick spelarna svara på frågan ”Vad tycker om du om det här med lagindelningar?”. De spelare som spelat i det nivåmässigt högre laget, dvs. gröna laget, är till allra största delen positiva till nivåindelade lag. 12 av 14 (86 %) av dessa spelare har svarat att de föredrar lagindelning efter nivå. I det nivåmässigt lägre laget, det vita laget, fördelar sig svaren jämnt mellan svartalernativen. Figur 7.



Figur 7. Spelares svar på frågan: "Vad tycker du om det här med lagindelningar?" uppdelat på kategorierna gröna, vita och växelvis efter år 2.

Föräldrars uppfattningar

Föräldrarna fick svara på samma frågeställning och svaren följer mönstret för spelarna. Dvs. att föräldrar till spelare i gröna laget är mer positiva till nivågruppering än föräldrar till spelare i vita laget. 5 av 7 föräldrar i gröna laget anser det bättre med nivågruppering medan endast 1 av 5 föräldrar i vita laget tycker detta.

3.8 Fortsatt idrottande

Mellan första och andra året med en nivågrupperad organisation slutade 3 spelare. Av dessa var 2 från det nivåmässigt högre laget och 1 från det lägre laget. När lagen övergick till ett gemensamt lag säsongen 07/08 spelade fortfarande 24 av 35 spelare från den ursprungliga truppen ishockey, antingen i Valbo AIF eller i annat lag.

- 75 % (12 st) av spelarna i det gröna laget säsongen 04/05 spelade fortfarande ishockey säsongen 07/08.
- 44 % (4 st) av spelarna i det vita laget säsongen 04/05 spelade fortfarande ishockey säsongen 07/08
- 50 % (2 st) av spelarna som spelat växelvis med de båda lagen säsongen 04/05 spelade fortfarande ishockey säsongen 07/08⁴⁶

⁴⁶ Se bilaga 5

Några av spelarna hade efter säsongen 04/05 till säsongen 07/08 också bytt lagtillhörighet. Det är alltså spelare som spelat i den högre nivågrupperingen som fortsatt med sin idrott i högst utsträckning.

3.9 Sammanfattning

De flesta spelare är nöjda med den nivågrupperade lagindelningen och vad den inneburit. Dock finns en skillnad mellan de nivågrupperade lagen. Spelare som varit placerade i det lag som nivåmässigt ligger högre är mer nöjda med lagindelningen, tycker i högre utsträckning att de fått spela med jämbördiga och vara med sina kamrater än spelare i laget på den lägre nivån. Den förstnämnda gruppen värderar också den egna kompetensen högre efter den första säsongen. Dock utjämnas skillnaderna i värderad kompetens efter den andra säsongen med nivågrupperad verksamhet. Föräldrarnas åsikter stämmer väl överens med spelarnas.

4 Diskussion

4.1 Uppfattningar om nivågrupperad idrottsverksamhet

Föreningens och ledarnas syfte med nivågrupperingen var att gynna alla grupper och behålla alla spelare inom ishockeyn så länge som möjligt. Man ville att alla spelare skulle få spela många matcher och få spela på "sin nivå". Detta speglar Riksidrottsförbundets målsättningar för breddidrott, t.ex. att motverka utslagning och ge chans till långsiktig idrottslig utveckling.⁴⁷ Om syftet med nivågrupperingen nås skulle det gynna individen och även föreningen ur ett breddidrottsperspektiv. Det skulle också kunna gynna föreningen ur ett prestationsperspektiv då en större trupp i högre åldrar ger ett större urval för elitsatsningar. Dock finns risken att nivågrupperingen innebär en selektion efter spelarnas tillväxt och mognad. Då det inte finns några tydliga samband mellan idrottsliga prestationer under uppväxten och prestationsgrad i vuxen ålder riskerar nivågrupperingen att "slå snett" genom att individer känner en mindre social acceptans genom att placeras i det nivåmässigt lägre laget och kanske slutar med sin idrott. Å andra sidan skulle nivågrupperingen kunna stödja prestationsmålet, då det visat sig att viktiga faktorer för att nå framgång är att tidigt få göra positiva erfarenheter, få uppleva framgång och successivt slussas in i tävlingsidrott efter egna förutsättningar.⁴⁸ En nivåindelad organisation skulle kunna innebära större möjligheter att individualisera och möjligen då kunna stödja dessa faktorer.

I denna studie framkommer att många spelare är nöjda med på vilket sätt som deras idrottsverksamhet är utformad. Dock finns skillnader i spelarnas uppfattningar beroende på vilket lag man tillhört. Vilka orsaker kan då finnas till att spelarna i det nivåmässigt högre laget på många punkter är mer nöjda än spelare i det nivåmässigt lägre laget och spelare som spelat i båda lagen? Skillnaderna skulle kunna förklaras genom Weiss och Ebbecks modell för källor till och konsekvenser av barns och ungdomars självkänsla i samband med fysisk aktivitet.⁴⁹

⁴⁷ Riksidrottsförbundets Verksamhetsinriktning 2006-2007, s. 9.

⁴⁸ Carlson, s. 10-15.

⁴⁹ Weiss, s 1-6. Se figur 1 på sidan 5 i denna rapport.

4.1.1 Den sociala acceptansen och det sociala stödet

Den sociala omgivningen kan vara en källa till självkänsla och också påverka motivationen för idrottande.⁵⁰ I denna studie kan det handla om vad lagindelningen i sig själv säger till den idrottande individen. Hur upplevs det att bli placerad i det ”bättre” respektive ”sämre” laget? Ett antagande är att man känner sig utvald och uppmuntrad av ledarna genom att tas ut till det nivåmässigt högre laget. Det ligger också nära tillhands att tro att placering i det nivåmässigt lägre laget skulle, åtminstone initialt, kunna upplevas som negativt. Den nivågruppering som gjordes, där tränarna bedömde spelarnas förkunskaper och förutsättningar, kan ha uppfattats som en negativ social acceptans av de spelare som placerades i det nivåmässigt lägre laget. Det kan också tänkas att ledare, föräldrar och kamrater ger signaler, medvetna eller omedvetna, om värdet av tillhörigheten till de olika lagen, vilket också skulle kunna påverka hur spelarna uppfattar den sociala acceptansen.

Spelare i det nivåmässigt lägre laget är efter första året minst nöjda med lagindelningen jämfört med övriga kategorier. Efter det andra året är dock något fler spelare i den lägre nivån positiva till lagindelningen vilket skulle kunna tyda på att själva uppdelningen upplevdes som negativ av dessa spelare i inledningsskedet men att man så småningom upptäckte fördelar med organisationen. Spelare i det nivåmässigt lägre laget angav inte att det var viktigt att få spela med jämbördiga för viljan att fortsätta spela ishockey i första årets enkät. Dock hade dessa spelare angett det alternativet som ett av de tre viktigaste efter andra året. Detta skulle också kunna tala för att fler spelare i det nivåmässigt lägre laget efter ett tag upptäckte fördelar med indelningen. Mot detta talar att spelarna i det nivåmässigt lägre laget vid slutet av två säsonger med nivåindelad verksamhet i mycket mindre utsträckning, än spelare i det högre laget, är positiva till nivå som grund för lagindelningar.

De flesta spelare tycker att de har fått vara med sina kamrater under säsongen, men det finns några spelare som är tydligt missnöjda på den punkten och dessa är spelare i det nivåmässigt lägre laget. Samtidigt är det denna grupp som förefaller tillmäta det sociala stödet från kamrater större betydelse för fortsatt idrottande än vad spelare i övriga kategorier gör. Tänkbara orsaker till detta kan vara att dessa spelare har upptäckt vad denna faktor betyder då man saknat den i större utsträckning. Det verkar som om spelarna prioriterar de premisser för fortsatt idrottsutövande som saknats. Det omvända förhållandet kan man också tro gäller; om

⁵⁰ Weiss, s. 1.

man inte upplevt något negativt, t.ex. vad gäller kamratrelationer, ser man inte heller vikten av denna faktor.

Föräldrarnas åsikter stämmer relativt väl överens med spelarnas, på så sätt att föräldrar till spelare i det nivåmässigt högre laget är mer nöjda med lagindelningen än föräldrar till spelare i det lägre laget. Även här skulle en tänkbar orsak kunna vara att också föräldrarna, indirekt, upplever en positiv eller negativ social acceptans från ledare beroende på i vilket lag det egna barnet placeras.

4.1.2 Den upplevda kompetensen

Att 27 av 31 spelare efter första året tycker att det ”Stämmer helt” eller ”Stämmer ganska bra” att de har fått ”spela med dem som är lika bra som dem själva” kan anses vara ett bra utfall av den nivågruppering som gjordes. Syftet med nivågrupperingen var bl.a. att alla spelare skulle få utmaningar som motsvarade deras kunskapsnivå. Dock måste skillnaderna mellan de olika lagen uppmärksammas. Spelarna i det nivåmässigt lägre laget och de som spelat växelvis med båda lagen tycker i mindre utsträckning att de fått spela med jämbördiga än de som spelat i den högre nivån. Det är svårt att veta säkert om dessa minst nöjda spelare anser att nivån varit för *låg* i förhållande till den egna förmågan men det är en rimlig tolkning. En tänkbar orsak är att det är lättare att acceptera en nivåindelning som innebär att jag som spelare anses tillhöra ”de bättre” än det motsatta.

Föräldrarnas svar visar på en ännu tydligare uppdelning. Det är föräldrar till spelare i det gröna laget som i störst utsträckning anser att deras barn har fått spela med jämbördiga. Samtidigt anser mer än dubbelt så många föräldrar till spelare i det nivåmässigt högre laget än i det lägre laget att alternativet ”att få spela med dem som är på samma nivå” är bland de tre viktigaste faktorerna till barnets fortsatta idrottande. Föräldrarna verkar alltså resonera olika om vikten av ”spel med jämbördiga” beroende på om det egna barnet spelar på den högre eller lägre nivån. Liksom för spelarna kan en orsak till att föräldrar i gröna laget är mer nöjda kan vara att det är lättare att ta till sig att det egna barnet anses tillhöra ”de bättre”. Att spela med jämbördiga inte anses lika viktigt bland föräldrar i vita laget skulle kunna bero på att man ser negativa konsekvenser av indelningen och att andra faktorer är viktiga för fortsatt idrottande. En annan spekulation är att föräldrar i det gröna laget skulle kunna vara mer fokuserade på tävling och prestation och anse att spel med jämbördiga är en viktig förutsättning för framgång.

Att ”känna sig bra” är viktigt för alla spelare för att vilja fortsätta med ishockey. Mest viktigt är det dock för spelare i det nivåmässigt lägre laget och spelare som spelat med båda lagen. Samtidigt är det i de här kategorierna som spelarna i minst utsträckning har känt sig bra under den första säsongen. Efter det andra året ses en förskjutning åt det positiva hållet för dessa spelare. Detta skulle återigen kunna ses som att det initiala problemet med att bli placerad i det nivåmässigt lägre laget övergår i en positiv känsla då den upplevda kompetensen ökar. Troligt är dock att olika individer värderar sin egen kompetens utifrån olika faktorer. Det kan vara viktigare för vissa att få bekräftelse från ledare genom att bli uttagen till det bättre laget medan andra värderar den egna kompetensen i aktiviteten utifrån egen bedömning och jämförelser i tränings- och matchsituationer.

Weiss och Ebbeck har påvisat starka samband mellan upplevelse av den egna kompetensen och bibehållande av intresse för aktiviteten.⁵¹ Om nivågrupperingen ger positiva eller negativa konsekvenser för den upplevda kompetensen torde variera mellan individer, även inom nivågrupperingarna. Det som påverkar den upplevda kompetensen är, enligt dessa forskare; *resultat, sociala källor* och *interna källor*. Ett uttalat syfte med nivågrupperingen i denna studie var att alla spelarna skulle få utmaningar som motsvarar individens utvecklingsnivå. Om detta har skett kan man tänka sig att spelare i båda lagen hade upplevt en positiv utveckling av resultat (exempelvis prestationer och tävlingsresultat), sociala källor (exempelvis feedback från tränare) och de interna källorna (exempelvis ökad skicklighet och högre värdering av den egna insatsen). Studien visar också att de flesta spelare i de olika kategorierna har känt sig bra under säsongerna. Den skillnad som fanns mellan spelare i det nivåmässigt lägre laget, som skattade sin kompetens lägre än spelare i det nivåmässigt högre laget efter år 1, utjämnades efter andra året. Den negativa sociala support som spelarna i det nivåmässigt lägre laget eventuellt upplevde efter första årets nivågruppering kan så småningom ha ersatts av en upplevelse av ökad kompetens. Denna ökade känsla av kompetens skulle bero på en känsla av att den egna prestationsförmågan räcker till, att en jämförelse med kamrater blir fördelaktigare eller att man fått ökad chans att förbättra sin skicklighet och därigenom värderar sin egen förmåga högre. Detta talar för att den upplevda kompetensen skulle kunna öka hos de flesta spelare med en nivågrupperad verksamhet på längre sikt.

⁵¹ Weiss, s 1ff.

4.1.3 Självkänsla

Enligt Weiss har det sociala stödet och den egna upplevelsen av kompetens avgörande inverkan på individens självkänsla i samband med fysisk aktivitet.⁵² Om en spelare upplevt den sociala acceptansen som negativ genom att placeras i en lägre nivå är det troligt att upplevelsen av den egna kompetensen också påverkas negativt och att självkänslan därigenom sjunker. Dock finns vissa resultat i studien som tyder på att spelare i det nivåmässigt lägre laget uppvärderar den egna kompetensen efter två år med en nivågrupperad verksamhet. Detta skulle i så fall höja dessa spelares självkänsla och idrottssjälvförtroende. Det återstår trots detta en skillnad mellan spelarna i de olika kategorierna som tyder på att självkänslan skulle vara högre hos spelare i det nivåmässigt högre laget än i det lägre. Om detta beror på nivågrupperingen i sig är svårt att veta.

Kategorin av spelare som spelat växelvis med de båda lagen i denna studie har på de flesta frågor gett svar som ligger mitt emellan spelare i den högre och den lägre nivån. Det kan dock vara viktigt att fundera mer över hur dessa spelare uppfattar situationen att inte ha en fast lagtillhörighet och hur detta påverkar deras självkänsla. Denna studie hade inte det som huvudfokus, men det är en frågeställning som skulle vara intressant att återkomma till.

4.2 Konsekvenser av nivågrupperad idrottsverksamhet

Konsekvenser av en hög självkänsla i samband med fysisk aktivitet är att individen har större nöje av sitt idrottande och också en högre motivation för fortsatt fysisk aktivitet.⁵³ Om tidigare resonemang kring resultaten av denna studie följs skulle det innebära att det finns en något större chans att spelare i det nivåmässigt högre laget tycker att det är roligt att spela ishockey och bli motiverade att fortsätta med sitt idrottande. Det finns också en ökad risk att självkänslan påverkas negativt för dem som placerats i det nivåmässigt lägre laget.⁵⁴ Möjligen utjämnas de skillnader som fanns mellan de olika grupperingarna efter en längre tid med nivågrupperad verksamhet.

Man kan anta att ledarnas agerande, både inför ett införande av nivågruppering, i planering av verksamheten och under träningar och matcher har mycket stor inverkan på utfallet av en

⁵² Ibid.

⁵³ Weiss, s. 1f. samt Whitehead & Corbin, s 176 f.

⁵⁴ Wallby, s 113 ff.

differentiering av idrottsutövare. Upplevelsen av nivåindelningen påverkas naturligtvis mycket av vad ledarna förmedlar till spelare och föräldrar om syftet med indelningen, värdet av tillhörigheten till respektive lag, villkor för de olika nivåerna mm. Andra studier har visat att det finns en risk att verksamheten planeras utifrån antagandet om att en nivåindelad grupp är homogen, vilket inte alltid är fallet.⁵⁵ En viktig uppgift för ledarna borde därför vara att se varje individs förutsättningar och behov, trots en nivåindelad verksamhet. Att de olika kategorierna av spelare inte upplever orättvisor i lagens villkor torde också vara en viktig förutsättning för positiva erfarenheter. En annan betydelsefull omständighet för att en nivågrupperad verksamhet ska vara gynnsam för alla är att syftet med differentieringen - att alla ska få de bästa utvecklingsmöjligheterna - är förankrad i föreningen och att alla ledare har insikt om detta.

Tidigare studier tyder på att prestation och framgång värderas högre än lek och glädje inom barn- och ungdomsidrott.⁵⁶ Nivågrupperingen i denna studie skulle kunna ses som en satsning på prestation och tävling, om det nivåmässigt högre laget skulle få mer uppmärksamhet, uppskattning osv. Nivågrupperingen skulle också kunna ses som det motsatta, dvs. en satsning på glädje och lek då glädjen befunnits bl.a. bero på graden av framgång.⁵⁷ Om spelare möter utmaningar på ”rätt” nivå, torde upplevelsen av framgång öka och därigenom också glädjen av aktiviteten.

I den stund nivågrupperad verksamhet införs inom en idrott ändras förutsättningarna för deltagarna relativt snabbt. Detta kan göra att individer upplever uppdelningen som något dramatisk, vilket inte torde vara fallet där denna organisation pågått en längre tid och deltagarna ”skolas” in i verksamheten. Inom individuella idrotter finns ofta en nivågruppering som ingen ifrågasätter. Där är det mer naturligt att de som exempelvis nyligen börjat med en idrott inte tävlar mot dem som kommit mycket längre i sin idrottsliga utveckling. Eftersom själva uppdelningen av spelarna i de olika nivåerna verkar vara det som skapar negativa känslor hos dem som placeras i det nivåmässigt lägre laget kanske en möjlighet skulle vara att spelarna själva fick välja vilken nivå de skulle tillhöra. Om detta var organisatoriskt möjligt kanske nivågruppering skulle vara ett optimalt sätt att få alla att utvecklas och uppleva sitt idrottande som roligt och lustfyllt?

⁵⁵ Wallby, s 113 ff.

⁵⁶ Redelius, s. 201.

⁵⁷ Ibid.

4.3 Metoddiskussion

Det finns anledning att diskutera tillvägagångssättet i denna studie på några punkter. Spelarenkäterna genomfördes i anslutning till ett träningspass och spelarnas upplevelse av just detta träningspass kan ha påverkat hur man besvarat enkäten. Vid ifyllandet av enkäten skulle inte namn anges i enkäten men varje spelare lämnade tillbaka den ifyllda enkäten till någon ledare vilket skulle kunna tänkas göra att spelarna inte kände sig helt anonyma och det kan också ha påverkat resultaten i undersökningen. Svarsfrekvensen för spelargruppen är mycket hög medan bortfallet i föräldragruppen är stort vilket gör resultaten för denna grupp något mindre säkra och detta påverkar studiens reliabilitet negativt. Om föräldraenkäten hade gjorts i samband med exempelvis ett föräldramöte hade troligtvis svarsfrekvensen varit högre. Då två frågor i det första årets spelarenkät missförstods av de svarande ändrades dessa frågor till andra året. I föräldraenkäten var en fråga något otydlig och ändrades till andra årets enkät. Både missförståndet år 1 och brister i jämförbarhet mellan åren påverkar undersökningens resultat.

Det finns en diskrepans mellan hur lagledare uppgett spelarnas tillhörighet i de olika kategorierna och spelarnas uppfattningar om vilket lag de tillhört. Kanske har det varit svårt för vissa spelare att avgöra lagtillhörigheten om man växlat mellan lagen? Detta kan ge utrymme för feltolkningar av resultaten.

Huvudintresset för denna undersökning var hur spelarna och deras föräldrar uppfattade det nya sätt att organisera idrottsverksamheten som gjordes genom att gruppera spelarna efter utvecklingsnivå. Då frågorna bl.a. var inriktade mot områden som relationer och självkänsla kan man hävda att en mer kvalitativ metod, som intervjuer, hade varit bättre. Dock ger denna enkätstudie en heltäckande bild av alla spelares uppfattning om verksamheten, vilket också ger goda förutsättningar för jämförelser mellan de olika kategorierna. Att dessutom komplettera denna studie med några intervjuer hade säkerligen tillfört djupare förståelse av spelarnas uppfattningar.

4.4 Avslutande kommentarer

Att göra denna studie har gett mig många nya insikter, men den har också väckt många nya frågor kring nivågruppering inom idrotten. Det skulle vara intressant att fördjupa frågor som:

- Hur hade de spelare som befunnit sig i det nivåmässigt lägre laget upplevt den egna kompetensen och hur hade deras självkänsla påverkats av att spela i en *icke nivågrupperad* verksamhet?
- Hade fler spelare totalt sett fortsatt med ishockey genom att ha en nivågruppering jämfört med att ha två jämna lag? Det var flest spelare från den högre nivågrupperingen säsongen 04/05 som fortfarande spelade ishockey säsongen 07/08.
- Skulle de individer som varit placerade i det nivåmässigt högre laget kanske vara lika positiva oavsett lagindelningsprincip? Är det dessa som ”brinner” för idrotten och tillmäter den mer positiva värderingar än övriga?

För att svara på dessa frågor skulle flera studier behövas, bl.a. skulle en jämförande studie i en icke nivågrupperad verksamhet tillföra mer. Som nämnts tidigare hade intervjuer med spelare kunnat ge en djupare förståelse för upplevelsena av en nivågrupperad verksamhet. Det skulle också vara intressant att göra intervjuer med spelare som slutat spela ishockey för att förstå de motiv som finns bakom avhoppet och kunna utröna hur organisationen av idrottsverksamheten har påverkat dessa spelare.

Käll- och litteraturförteckning

OTRYCKTA KÄLLOR

- 1) Egna anteckningar
Intervju med lagledare i Valbo AIF 060507

TRYCKTA KÄLLOR

Black, S J & Weiss, M R, The relationship among perceived coaching behaviors, perceptions of ability, and motivation in competitive age-group swimmers. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 14, (1992).

Carlson, Rolf, "Från talang till firad stjärna – vilka blir bäst?" *Svensk Idrottsforskning* (2007:1).

Ericsson, Ingegerd, *Rör dig – Lär dig. Motorik och inläring* (Malmö: Sisu Idrottsböcker, 2005)

Fundberg, Jesper, *Kom igen, gubbar! Om pojkfotboll och maskuliniteter.*(Stockholm, Carlsson, 2003)

Gould, D, "Understanding attrition in children's sport", i *Advances in pediatric sports sciences*, vol.2, ed. D.Gould and M.R.Weiss, 61-85. (Champaign: Human Kinetics, 1987)

Harter, Susan, The determinants and mediational of global self-worth in children, i N. Eisenberg (red) *Contemporary topics in developmental psychology* (New York: Wiley, 1987)

Hassmén, Nathalie & Hassmén, Peter, *Idrottsvetenskapliga forskningsmetoder.* (Stockholm: SISU Idrottsböcker, 2008)

Hassmén, Peter, Hassmén, Natalie & Plate, Johan, *Idrottspsykologi* (Stockholm: Natur och Kultur, 2003)

Idrotten vill. Riksidrottsförbundet. (Stockholm: Riksidrottsförbundet, 2005)

Jansson, Eva, "Vilken roll spelar graden av tillväxt/mognad för barn och ungdomars idrottsliga prestationsförmåga?" *Svensk Idrottsforskning* (2007:1)

Kimiecik, J C, & Horn, T S, "Parental beliefs and children's moderate-to-vigorous physical activity." *Research Quarterly for Exercise and Sports*, 69 (1998)

Redelius, Karin, *Ledarna och barnidrotten. Idrottsledarnas syn på idrott, barn och fostran* (Stockholm, HLS, 2002)

Riksidrottsförbundets Verksamhetsinriktning 2006-2007. (Stockholm: Riksidrottsförbundet, 2005)

Scanlan, T K, & Simmons, J P, "The construct of sport enjoyment." I C.G. Roberts (red.) *Motivation in sport and exercise*. (Champaign, IL: Human Kinetics, 1992)

Trondman, Mats, *Unga och föreningsidrotten: En studie om föreningsidrottens plats, betydelser och konsekvenser I ungas liv*. Ungdomsstyrelsens skrifter 2005:9 (Stockholm: Ungdomsstyrelsen, 2005)

Vealy, R S, Hayashi, S W, Garner-Holman, G & Giacobbi, P, Sources of sport-confidence: Conceptualization and instrument development. *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 20, (1998)

Wallby, Kerstin, Carlsson, Synnöve & Nyström, Peter, *Elevgrupperingar – en kunskapsöversikt med fokus på matematikundervisning*. Skolverkets monografiserie. (Stockholm: Liber distribution, 2001)

Wankel, L M & Kreisel, P S J, "Factors underlying enjoyment of youth sports. Sports and age group comparisons". *Journal of Sport and Exercise Psychology* 7 (1985)

Wankel, L M & Sefton, J M, "A season-long investigation of fun in youth sports." *Journal of Sport and Exercise Psychology* 11 (1989)

Weiss, Maureen R, "Motivating Kids in Physical Activity". *President's Council on Physical Fitness and Sports. Research Digest*, Series 3, No. 11, Sept. (2000)

Weiss, Maureen R & Ebbeck, Vicki, Self-esteem and perceptions of competence in youth sport: Theory, research and enhancement strategies. *The encyclopedia of sports medicine, Volume VI: The child and adolescent athlete* (Oxford: Blackwell Science Ltd, 1996)

Whitehead, James R & Corbin, Charles B, "Self-esteem in children and youth: The role of sport and physical education" i *The Physical Self*, red. Kenneth R Fox (Champaign: Human Kinetics, 1997)

Yates, A, (Ed) *Grouping in Education*. (Stockholm: Almqvist & Wiksell, 1966)

ELEKTRONISKA KÄLLOR

Tomas Peterson. *En folkrörelse i förfall*. 2002-06-13 (www.alba.nu/Alba4_02/peterson.html) (Acc. 2006-03-02)

Bilaga 1

Hockeysäsongen 2004/2005

Spelar-enkät

VAIF U13, födda -92.

1. Jag har spelat med





- bara eller nästan bara med gröna laget bara eller nästan bara med vita laget ibland med gröna laget och ibland med vita laget

2. Jag tycker att säsongens uppdelning av lagen har varit





- mycket bra bra varken bra eller dålig dålig mycket dålig

3. Kryssa i det Du tycker stämmer för Dej den här hockeysäsongen:





Jag har fått spela med dom som är lika bra som jag den här hockeysäsongen

-  Stämmer helt  Stämmer ganska bra  Stämmer lite  Stämmer inte alls





Jag har fått vara tillsammans med mina kompisar den här hockeysäsongen

-  Stämmer helt  Stämmer ganska bra  Stämmer lite  Stämmer inte alls

Jag har känt mig bra den här hockeysäsongen

-  Stämmer helt  Stämmer ganska bra  Stämmer lite  Stämmer inte alls

Jag tror att mina föräldrar tycker att lagindelningen har varit bra den här hockeysäsongen

-  Stämmer helt  Stämmer ganska bra  Stämmer lite  Stämmer inte alls
-

4. Varför spelar du hockey?

Rangordna dom tre viktigaste orsakerna. Sätt 1 för det viktigaste, 2 för det näst viktigaste och 3 för det tredje viktigaste. Du kan skriva en eller flera egna orsaker

- Det är roligt att hålla på med en sport
- Mina föräldrar vill att jag ska spela hockey
- Det är roligt att åka skridskor
- Det är roligt att träna
- Det är roligt att spela matcher
- Det är roligt att vara med i ett lag
- Jag vill vinna
- Mina kompisar spelar hockey
- Det är roligt att åka på cuper
-
-

5. Vad är viktigt för dig för att du ska vilja fortsätta att spela hockey?

Rangordna dom tre viktigaste orsakerna. Sätt 1 för det viktigaste, 2 för det näst viktigaste och 3 för det tredje viktigaste. Du kan skriva en eller flera egna orsaker

- Att få spela med dom som är lika bra som jag själv
- Att få vara med mina kompisar
- Att vinna mycket
- Att känna mig bra
- Att ha roligt
-
-

Bilaga 2

Hockeysäsongen 2004/2005

Föräldra-enkät

VAIF U13, födda -92.

1. Mitt barn har spelat med

- bara eller nästan bara med gröna laget bara eller nästan bara med vita laget ibland med gröna laget och ibland med vita laget

2. Jag tycker att säsongens uppdelning av lagen har varit

- mycket bra bra varken bra eller dålig dålig mycket dålig

3. Kryssa i det Du tycker stämmer för Ditt barn den här hockeysäsongen:

Mitt barn har fått spela med dem som är på samma nivå utvecklingsmässigt

- Stämmer helt Stämmer ganska bra Stämmer något Stämmer inte alls

Mitt barn har fått vara tillsammans med mina kompisar

- Stämmer helt Stämmer ganska bra Stämmer lite Stämmer inte alls

Mitt barn har mått bra under årets hockeysäsong

- Stämmer helt Stämmer ganska bra Stämmer lite Stämmer inte alls

Jag tror att mitt barn tycker att lagindelningen har varit bra den här hockeysäsongen

- Stämmer helt Stämmer ganska bra Stämmer lite Stämmer inte alls
-

4. Vad tror du är viktigt för att Ditt barn ska vilja fortsätta att spela hockey?

Rangordna de tre viktigaste orsakerna. Sätt 1 för det viktigaste, 2 för det näst viktigaste och 3 för det tredje viktigaste. Du kan skriva en eller flera egna orsaker

..... Att mitt barn får spela med dom som är på samma nivå utvecklingsmässigt

..... Att mitt barn får vara med sina kompisar

..... Att mitt barn är med i ett lag som vinner mycket

..... Att mitt barn känner sig bra

..... Att mitt barn har roligt under träningar

..... Att mitt barn har roligt under matcher

.....
.....
.....

5. Övriga synpunkter på hockeysäsongen 2004/2005

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Bilaga 3

Hockeysäsongen 2005/2006

Spelar-enkät

VAIF U14, födda -92.

1. Jag har spelat med





- bara eller nästan bara med gröna laget bara eller nästan bara med vita laget ibland med gröna laget och ibland med vita laget

2. Jag tycker att säsongens uppdelning av lagen har varit





- mycket bra bra varken bra eller dålig dålig mycket dålig

3. Kryssa i det Du tycker stämmer för Dej den här hockeysäsongen:





a) Jag har fått spela med dom som är lika bra som jag den här hockeysäsongen

-  Stämmer helt  Stämmer ganska bra  Stämmer lite  Stämmer inte alls





b) Jag har fått vara tillsammans med mina kompisar den här hockeysäsongen

-  Stämmer helt  Stämmer ganska bra  Stämmer lite  Stämmer inte alls

c) Jag har känt mig bra den här hockeysäsongen

-  Stämmer helt  Stämmer ganska bra  Stämmer lite  Stämmer inte alls

d) Jag tror att mina föräldrar tycker att lagindelningen har varit bra den här hockeysäsongen

-  Stämmer helt  Stämmer ganska bra  Stämmer lite  Stämmer inte alls
-

4. Varför spelar du hockey?

*Kryssa för dom tre viktigaste orsakerna. Du kan skriva en eller flera egna orsaker.
Du ska bara sätta tre kryss!*

- a) För att mina föräldrar vill att jag ska spela hockey
- b) För att bli bra på ishockey
- c) För att få träna kroppen
- d) För att få spela matcher
- e) För att jag vill vinna
- f) För att det är roligt
- g) För att få vara med i ett lag
- h) För att mina kompisar spelar hockey
- i) För att få åka på cuper
-
-

5. Vad är viktigt för dig för att du ska vilja fortsätta att spela hockey?

*Kryssa för dom tre viktigaste orsakerna. Du kan skriva en eller flera egna orsaker.
Du ska bara sätta tre kryss!*

- a) Att få spela med dom som är lika bra som jag själv
- b) Att få vara med mina kompisar
- c) Att få vara med i ett lag som vinner mycket
- d) Att känna mig bra
- e) Att ha roligt
- f) Att få beröm och uppmärksamhet från lagkompisar,
- g) Att få beröm och uppmärksamhet från andra, t.ex. tränare och föräldrar.
-
-

6. De två senaste åren har lagen varit indelade efter nivå. Lagen har spelat i två olika serier – en svårare och en lättare. Vad tycker du om det här med lagindelningar?

Bättre med indelning efter nivå

Bättre med två jämna lag

Det spelar ingen roll

Här kan du skriva något annat du vill säga om hockeysäsongen 2005-2006:

Tack för att du har fyllt i enkäten!

Bilaga 4

Hockeysäsongen 2005/2006

Föräldra-enkät

VAIF U14, födda -92.

1. Mitt barn har spelat med

- bara eller nästan bara med gröna laget bara eller nästan bara med vita laget ibland med gröna laget och ibland med vita laget

2. Jag tycker att säsongens uppdelning av lagen har varit

- mycket bra bra varken bra eller dålig dålig mycket dålig

3. Kryssa i det Du tycker stämmer för Ditt barn den här hockeysäsongen:

a) Mitt barn har fått spela med dem som är på samma nivå utvecklingsmässigt

- Stämmer helt Stämmer ganska bra Stämmer något Stämmer inte alls

b) Mitt barn har fått vara tillsammans med sina kompisar

- Stämmer helt Stämmer ganska bra Stämmer lite Stämmer inte alls

c) Mitt barn har mått bra under årets hockeysäsong

- Stämmer helt Stämmer ganska bra Stämmer lite Stämmer inte alls

d) Jag tror att mitt barn tycker att lagindelningen har varit bra den här hockeysäsongen

- Stämmer helt Stämmer ganska bra Stämmer lite Stämmer inte alls
-

4. Vad tror du är viktigt för att Ditt barn ska vilja fortsätta att spela hockey?

*Kryssa för de tre viktigaste orsakerna. Du kan skriva en eller flera egna orsaker.
Du ska bara sätta tre kryss!*

- a) Att mitt barn får spela med dom som är på samma nivå utvecklingsmässigt
- b) Att mitt barn får vara med sina kompisar
- c) Att mitt barn är med i ett lag som vinner mycket
- d) Att mitt barn känner sig bra
- e) Att mitt barn har roligt
- f) Att mitt barn får beröm och uppmärksamhet från lagkompisar
- g) Att mitt barn får beröm och uppmärksamhet från andra, t.ex. tränare och mig som förälder.
-
-

5. De två senaste åren har lagen varit indelade efter nivå. Lagen har spelat i två olika serier – en svårare och en lättare. Vad tycker du om det här med lagindelningar?

- Bättre med indelning efter nivå
- Bättre med två jämna lag
- Det spelar ingen roll

6. Övriga synpunkter på hockeysäsongen 2005/2006

.....

.....

.....

.....

.....

Tack för att du har fyllt i enkäten!

Bilaga 5 Lagtillhörighet för spelare i Valbo AIFs ishockeylag pojkar födda -92

Spelare	Lagtillhörighet säsongen 04/05	Lagtillhörighet säsongen 05/06	Lagtillhörighet säsongen 06/07	Lagtillhörighet säsongen 07/08
Spelare 1	Grön/Vit	Grön	Grön	Team 92
Spelare 2	Grön	Grön	Grön	Team 92
Spelare 3	Grön	Grön	Grön	BIF U16
Spelare 4	Grön	Grön	Grön	BIF U16
Spelare 5	Brynäs IF	Brynäs IF	Brynäs IF	Team 92
Spelare 6	Grön	Grön	Grön	Team 92
Spelare 7	Grön	Slutat	Slutat	Slutat
Spelare 8	Grön/Vit	Grön/Vit	Grön/Vit	Slutat
Spelare 9	Vit	Vit	Vit	Slutat
Spelare 10	Vit	Slutat	Slutat	Slutat
Spelare 11	GGIK	GGIK	GGIK	Team 92
Spelare 12	Grön	Grön	Grön	Team 92
Spelare 13	Grön/Vit	Grön/Vit	Grön/Vit	Slutat
Spelare 14	Vit	Grön/Vit	Slutade under höst	Team 92
Spelare 15	Grön	Grön	Grön	Team 92
Spelare 16	Brynäs IF	Brynäs IF	Brynäs IF	Team 92
Spelare 17	Vit	Vit	Vit	Team 92
Spelare 18	Grön	Grön	Grön	Team 92
Spelare 19	Vit	Vit	Slutade efter halva	Slutat
Spelare 20	Team 93	Brynäs IF	Team 93	Team 92
Spelare 21	Vit	Vit	Vit	Slutat
Spelare 22	Grön/Vit	Grön/Vit	Grön	Team 92
Spelare 23	Vit	Vit	Vit	Team 92
Spelare 24	Grön	Grön	Grön	Team 92
Spelare 25	Grön	Slutat (Utland)	Slutat (Utland)	Slutat (Utland)
Spelare 26	Grön	Grön	Grön	Slutat
Spelare 27	Tierp	Tierp	Skutskär	Team 92
Spelare 28	Grön	Grön	Grön	Team 92
Spelare 29	Team 93	Grön/Vit	Grön	Team 92
Spelare 30	Grön	Grön	Grön	BIF U16
Spelare 31	Grön	Grön/Vit	Slutade under höst	Slutat
Spelare 32	Vit	Vit	Vit	Team 92
Spelare 33	Vit	Grön/Vit	Grön/Vit	Slutat
Spelare 34	Grön	Grön	Grön	Team 92
Spelare 35	Grön	Grön	Grön	BIF U16

Bilaga 6

KÄLL- OCH LITTERATURSÖKNING

Frågeställningar:

- Hur upplevdes nivågrupperingen av spelare och föräldrar i Valbo AIF's ishockeylag Pojkar födda -92?
 - Hur relaterade uppfattningarna om lagindelningen, utvecklingsnivå, kamratrelationer och kompetens till den gruppering man tillhört?
 - Ändrades uppfattningarna efter två år med den nya nivågrupperade organisationen?
- Vilka kan konsekvenserna av nivågrupperad idrottsverksamhet vara?

VAD?

Vilka ämnesord har du sökt på?

Ämnesord	Synonymer
<i>Nivågruppering</i>	<i>Ability grouping, streaming, setting</i>
<i>Fysisk aktivitet</i>	<i>Physical activity</i>
<i>Idrott</i>	<i>Sports</i>
<i>Självkänsla</i>	<i>Self-esteem</i>
<i>Motivation</i>	
<i>Barn</i>	<i>Children</i>

VARFÖR?

Varför har du valt just dessa ämnesord?

Ord som ringar in det område jag var intresserad av som också kunde antas ge rimliga träffar.

HUR?

Hur har du sökt i de olika databaserna?

Databas	Söksträng	Antal träffar	Antal relevanta träffar
<i>EBSCOhost</i>	<i>Physical activity + Self-esteem (descriptors)</i>	<i>83</i>	<i>2</i>
	<i>Ability grouping + sports (all text)</i>	<i>19</i>	<i>1</i>
	<i>Physical activity + motivation + children (all text)</i>	<i>134</i>	<i>3</i>
<i>ERIC</i>	<i>Physical activity + motivation + children (all fields)</i>	<i>60</i>	<i>1</i>

KOMMENTARER: